

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भोगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भोगु कला व संस्कृति

स्वयं

नेपाल संवत् १९४३ सिल्ला शव/२०७९ माघ १५/२०२३ Jan./ ल्या: ७६, दाँ:५

**भूकम्प सुरक्षा दिवसया लक्षताय
जनचेतनामूलक शैक्षिक अज्या उलेज्या**

ख्वप ई.कलेज व ख्वप कलेज अफ ई. या स्वकगु भूकम्प इन्जिनियरिङ
विषयया सम्मेलन उलेज्या (२०७९ माघ ६ गते)

ख्वप नगरपालिकाया का. वा. प्रमुख जोशी जु तेक्वाण्डोया कासामिपुं नपां
(२०७९ माघ १२ गते)

; Dkfb slo

@)&(df3 !%, C^a\$!), j if%

शिक्षा नीति सुधार याय्मः

नेपः या संविधान २०७२ रं आधारभूत शिक्षा अनिवार्य व मा. वि. शिक्षा निःशुल्कया व्यवस्था याडः तःगु दः । शिक्षाख्य फुक्क नागरिकपिसं उर्थेग्यंक काय् फय्मः धाय्गु अधिकार नं संविधानं बियो तःगु दः । अलय व्यवहारय् धःसा देया थी थी दुर्गम क्षेत्रया ब्वनामिपिसं पाठ्यपुस्तक साफू हे स्वयमखांक जाँच बियमःगु अवस्था दः । विषयगत शिक्षक मरुगु, मः काथंया भौतिक संरचनात मरुगु, थीथी विषयया प्रयोगशालात मरुगु, देया अपलं साम्दायिक ब्वनयकुथिया मू समस्या खः । भीपुं शिक्षाया ठेकेदार धःपुं शिक्षा मन्त्री, विभागीय प्रमुखपिसं थ्व खाँ मथुगु मखु । अथेनं अमिसं थ्व समस्या ज्यंकय्गु मस्वः । साम्दायिक ब्वनयकुथि ब्वनिपुं ज्यामि, भरिया (कारिन्दा) दय्केगु व थिकय् थिकय्गु निजी ब्वनयकुथि ब्वनिपुं कन्हेया डाक्टर, इञ्जिनियर, पाइलट, प्रोफेसर वैज्ञानिक दय्केगु अमिगु इच्छा खः । धात्थे धाय्गु खःसा शिक्षाया लिधंसाय् अमिसं समाजय नेगु वर्ग दय्केगु कुतः याडः च्वंगु दः ।

ब्वनयकुथि, कलेज व विश्व विद्यालयत थी थी त्वहतयो बन्द हडताल व तालाबन्दी याड च्वंगु दः । उगु ज्याया न्हयलुवा शासक दलया भातृ संगठनत, विद्यार्थी संगठन, प्राध्यापक संघत व कर्मचारी युनियनया कुतलय जुयो च्वंगु दः । अजगु ज्याख्य नेपःया नां चल्य् जूपुं प्राध्यापक पिनिगु तहांगु लाहा दः जक इलय ब्यलय बुखाँ प्याहाँ वयो च्वंगु दः । विदेशय ब्वंकय् छोयो छ्यापं (कमिशन) नयो लय्तायो च्वंपुं प्राध्यापक व थःगु देशय ब्वनयगु लकस हे स्यंकः विदेशय हे ब्वँ वानय मायकः विडपुं विद्यार्थी युनियनया पदाधिकारी अपराधीत खः । अजपिन्ता कडा कानुनी कार्वाहीया ब्यवस्था याय्मः ।

विदेशय ब्वँ वानयगु थौ कन्हे ब्वनामिपिन्ता फेशन (ब्वसामारी) थें जुय धुंकल । वांगू आव २०७८/७९ सं विदेशय ब्वँ वानयता नो अब्जेक्सन लेटर कःपुं १ लाख, हिंप्पद्व व नेसः व नीगुम्हा दःसा थुगुसीया डालाया दुनयँ स्वीच्याद्वस्वयो अपः सिनं नो अब्जेक्सन लेटर कःगु शिक्षा मन्त्रालयं धःगू दः । शिक्षाया लागिजक वांगु दायँ ६७ अर्बतका दां पिनय् वांगु दःसा थुगुसी २२ अर्ब स्वयो अपः दां प्याहाँ वानय धुंकल धाय्गु बुखाँ वय् धुंकल । उगु ल्या (तथ्याड्क) भारत बाहेकया खः । व नपां मुड धाय्गु खःसा दाच्छिया थ्यं मध्यं १ खर्व तका दां प्याहाँ वानि । नेपः या शैक्षिक अवस्था बांलागु जूसा व धेबा प्याहाँ मवानिगु खः । मुक्कं १७ खरब तका दां बजेट दःगु देशय १ खर्व बजेट शिक्षायानितिं जक पिनय् वांगुलीं नं देया व्यापारघाटा अप्वयो वांगु खः । थुकिया नितिं शिक्षा नपां स्वापु दः पुं, जिम्मा कायो च्वंपुं व तःक हे सरकारे वांपुं शासक दल त जिम्मेवार खः ।

भीगु विश्व विद्यालयं ब्वलांकपुं जनशक्तिया लाहातय् शैक्षिक प्रमाण-पत्रयां दै अथेनं अमिस छुं हे याय् फै मखु । सरकारं ज्या विय फःगु मरु । न्हियान्हिथं शैक्षिक बेरोजगार अप्वयो च्वंगु दः । भीगु कलेज व विश्वविद्यालयत शिक्षित बेरोजगार ब्वलांकिगु कारखाना थें जक जुयो च्वंगु दः ।

शिक्षा हछ्याय मफय्कः सुं छम्हा व्यक्ति, संस्थान व देश हज्याय् फै मखु । थौ तकया गुलि नं विकसित देशत दः व फुक्क दे शिक्षां याड हे हज्यागु खः । नेपः या शिक्षा व्यवस्थाता ई काथं भिंक यंकय् मफूसा भीगु कलेज व विश्व विद्यालयं नीछागु शदिया लागि योग्य, देशभक्ति व समाजसेवाया भावनां ज्या सानिपुं जनशक्ति ब्वलांकय् फै मखु । उकीं नेपःया सरकार विदेशय ब्वँ वानिपुं ब्वनामिपिन्ता पानयता नेपः या फुक्क शैक्षिक संस्थाय् सुधार मयासें मगा । नेपःमिपुं जक मखु विदेशीत नं नेपालय ब्वँ वैगु वातावरण दय्के फःसा नेपःया व्यापारघाटा म्हवँ जुड्गु जक मखु शिक्षापाखं देया धुकुती नं जाय्के फै । न्हँगु सरकारं थुखय् पाखय् नं बिचः याय्मः ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वजु, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६९३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

स्वप देता 'सांस्कृतिक नगर' क्वः छिय्गु खायँ अध्ययन प्रतिवेदनया बारे बिचः

नारायणमान बिजुक्छै

नपां निश्चित जाति, भाषा-भाषी, जनताया म्हासिइका नपां प्राचीन सांस्कृतिक ज्या इवः त व जीवनता नपां मदिक्क न्ह्याकः वयो च्वंगु व ल्यंकः म्वाकः तःगु धाय्गु अर्थय् काय् मः ।

भाय्, प्याखं, नसा त्वँसा, तिसा, किपा च्वज्या, हस्तकला मूर्ति कला, रीतिरिवाज, साहित्य व परम्परा, समा व सदाचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विज्ञान व प्रविधित फुक्क सांस्कृतिक जीवनयाय् हे अइगु खः ।

व फुक्क पुलांगु संस्कृतिता म्वाकः तय्गु, उकिता च्वछायो क्वम्ह्यो ब्याख्या, पुनब्याख्या याडः कानिगु, उकिया ऐतिहासिक भौतिकवादी ब्याख्या याय्गु नपां न्हँ न्हँगु विज्ञान व प्रविधिता नपां समाजय् ज्या छियँ छिय्के बियगु नं 'सांस्कृतिक' नगरया हदाय् तयो ज्या सानय् मःगु मध्ये छगू जूव ।

फोहर छ्वय्गु धः दय्कः तय्गु व फोहरता खुसी क्वफ्वाय्गु स्वयो यच्चुकय्गु उपचारपुखुली तयो ध्, फोहर मनुय्गु थाय् (डम्पिड साइट) या ब्यवस्था गल्ली व पःखः लं मुइक तःगु विशेष नगर क्षेत्र वा प्राचीन नगरता ध्वनि प्रदुषण व वायु प्रदुषण मजुइकः लकसय् न्हपाथे हे अः नं बांलाकः तयो तय्गु थी थी प्रदुषण याइगु उद्योगधन्दा व यातायातया साधनत दुनय् मतय्केगु व हय्के म बिय्गु, मेगु लाँपु मालय्गु व छुं छुं इलय् जकः हय्के बियगु थजगु ई काथं ल्वय्क बन्दोबस्त याई ।

ख्वप नगरपालिकां अः याडः वयो च्वंगु सुचुकुचु, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु ज्या, पुलांगु प्याखंतयता ल्यंकः तय्गु कुतः, ल्हवनय्-कानय्, शिक्षा व स्वास्थ्यया ग्वाहाली, कलेजत निःस्वानय्गु, कासाया तालिम, आखः ब्वंकय्गु साक्षरता अभियान, ल्यासे ल्याम्होपिन्ता लाहातय् ज्या दैगु थी थी तालिम बियगु, ल्यासे ल्याम्होपुं, ब्वनामिपुं मिसात बुज्यामित (किसान) व जीवनया थी थी लागता सुचुकुचु याय्गु व म्वाकः तय्गु ज्याखय् दुथ्याकः यंकय् फःगु थी थी ज्यात सांस्कृतिक नगरया निंतिं मःगु पूर्वाधारत मध्ये खः सा मापदण्डय् तयो दानय् कानय्गु ज्या याकय् फःगु, त्यल काय्गु बानी व ब्यवहारिक तालिम ब्य्गु प्राचीन स्मारकया महत्व थुइकः दय्कपिन्ता हानय् ज्या याय्ता न्हँगु पुस्ताता लः ल्हाडः ब्वलांकय्ता पाठ्यपुस्तक दय्केगु पाठ्यक्रमय् दुथ्याकय्गु, अलय् फुक्क धाय्थे जनतातय्ता थुजगु खायँ ध्वाथुइकः काडः सचेत याय्ता जनताया छँ छँ थ्यंकय्ता ई काथं थप ज्याइवः त यायां यंकय् मः ।

सांस्कृतिक नगर क्वः छिकय्गु विधेयकया तातुना ख्वप दे जक मखु पलाँती, साँक्व नपां पिबवगु अध्ययनया पूर्व शिक्षा सच्चिद

छुं देया नां व थाय्या स्थानीय भाषं अर्थ ज्याडः स्वयो म्हासिइका पिब्वयगु बांलाई । 'ने' या अर्थ नेवः भाषं अर्थ 'थाय्' खः सा 'पा' या अर्थ पालुगु वा तँ कःगु खः । थ्वः पाः लुगु तँकःगु थाय् नेपाः लिपा नेपाल जगु खानय् दः ।

'नेपाल' नां या खायँ थी थी विद्वान व इतिहासविद पिनिगु बिचः (ठम्याई) व अनुमान प्राज्ञिक अनुमानया कथं खानय् दः ।

स्वतन्त्रता आन्दोलन वा मुक्तिलिपा थःथःगु देया नां मेकाथं वा थः थः गु भाषं तःगु खायँ नं देया नांया बारे नं भौतिकवादी सिखालं स्वयो ब्याख्या याय् दः सा बांलाई ।

नेपाल व स्वनिगः या उत्पति व इतिहासया बारे छलफल याय्बलय् लिच्छवी व मल्ल कालता जक मखु, किरात कालता नं बिचः याय् माली ।

आर्यपुं यमुना खुसी त्यालाँ छिडः वयो किराँतपिसं थःगु राज्य निःस्वांगु खायँ अपल सिया छपा म्हुतु हे खः ।

'सम्पदा' लागां पुलांगु प्राचीन महन्वपूर्ण भौतिक वस्तुया संरक्षणया अर्थ जक बिइसा 'सांस्कृतिक नगर' संरक्षित सम्पदा लागा

जयराम गिरीया सुभावा काथं कास्की जिल्लाया गुरुड गां घान्द्रुक थजगु मेमेगु सांस्कृतिक नगर, गां व लागता क्वः छिकयगु खः ।

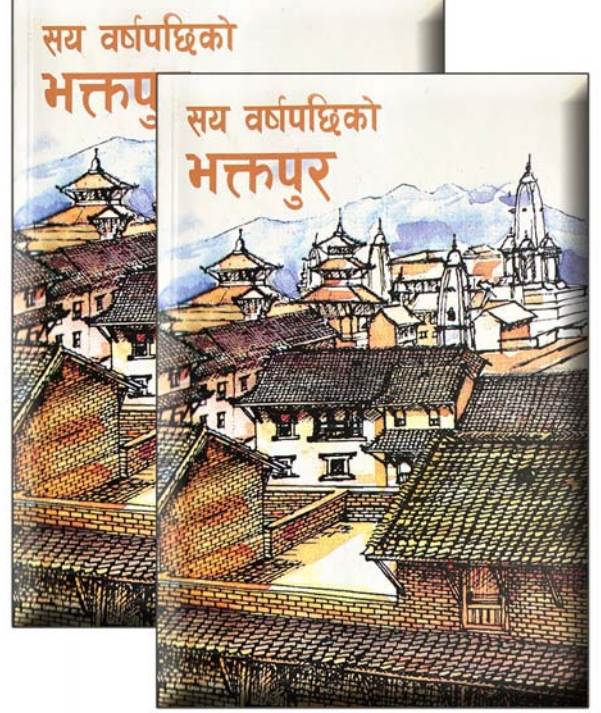
वि.सं. १९९० सालया तः भवखाचा व उकिया हःनय लिनयया भवखाचा थुडः स्यंकः ब्यूगु चुकः दःगु छँत व मेमेगु सम्पदात नं ख्वप देशय् दः । अजगु छँत ल्यंकः म्वाकः तयगु वा अःतक मदुसँ धस्वाडः गथे च्वना धायगु खाँ सिडकः भीगु प्राचीन नगरय् अः दय्किगु नीजि वा सार्वजनिक भवनत वा ल्हवनय-कानय याइबलय भवखाचा स्यंकय् मफैगु काथं 'भूकम्प प्रतिरोधात्मक' उपायत छ्यलः दांकय्ता स्वापु दःगु संस्थात व सःस्युपुं मनूतयगु नं बिचः न्यनय् मः ।

सडक विभाग थ मनं हे वास्ता मयासेलिं थः यत्थे यागु स्वयो च्वडः पारदर्शी याय् मफूगुलिं प्राचीन नगरदुनय व सम्पदा लागु दुनय सडक विभाग मापदण्ड क्वः छिडः ब्यूसेलिं वा लाँ दय्कसेलिं नगरपालिका, पुरातत्व विभाग व वनपां स्वापु दःगु संस्थानत व सः स्युपुं नपां छलफल याय्मः धायगु व्यवस्था दः । सांस्कृतिक सम्पदा लिक्कं वा सम्पदा हे कुरुप जुडगु काथं विद्युत ट्रान्सफरमरत, तार, टेलिफोनया तःतः हांगु उपकरणत तयो तःगु दः । लट्ठात तयो तःगु दः । उकिं छु क्यं लय् धःसास्वापु दःमहा हाकिम, प्रविधिक व विभागीय प्रमुखकय् नपां सांस्कृतिक सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्मः धायगु ज्ञान मरु । अथेजगुलिं 'सांस्कृतिक' नगरय् विद्युत, दुर सञ्चार त्वनयगु नाः वा मेमेगु कार्यालयं थः थः गु भवन वा मेमेगु दानयगु ज्या याइ बलय नगरपालिकानपां स्वापु तयो सल्लाह याय्मःगु काथं ऐनय् हे बन्दोबस्त याः सा पाय्छी जुई ।

मापदण्ड त्यलः वास्ता मयासँ जवर्जस्ती छँ दांपिन्ता नियमानुसार नगरपालिकाया त्वनयगु नाः, मता(विद्युत) व टेलिफोन (दुर सञ्चार), बैकता बियो च्वंगु सहूलियत मबिडकेता सूचं वियातं उगु कार्यालयं मापदण्ड त्यलः च्वंपिन्ता भन ध्वासा बियो च्वंगु तःगु दसुत दःगुलिं 'सांस्कृतिक' नगरय् व फुक्क स्वापु दःगु कार्यालयया क्वातुगु स्वापु तयो ज्या याय्गु बन्दोबस्त ऐनय् हे मदयकसिं मगा ।

उत्पादनया साधनत व सम्बन्धखय् ह्यूपा वसेलिं जनताया जीवन पद्धतिनं हिलः वडगु तहांगु खाँ मखु । म्हेगया थी थी नां या क्वल्हँत, तथँ फ्यनिगु, तुकी तुलिगु न्याचा, फेलु, थाज्या थाइगु नेपाली तां त अः न्हँगु पुस्तां स्वय खानी मखु । सिडमखु । उकीं थःगु देशया पुलांगु समाजया जीवन शैलीया खाँत कानय्ता वा म्वाकः ल्यंकः तय्ता किपात तः तः हिपुं कतामारीत दय्कः पुलांगु पहलं तिसा वस, पुंक्, सामान त ब्वज्या याड तैगु संग्रहालयत निः स्वानय्ता लिपा लाकय् मज्य । ख्वप नगरपालिका वडा नं. ७ य् च्वंगु भौरबहीता अजगु संग्रहालय काथं छ्यलय् फःसा व न्हापांगु पला जुई ।

अथेहे थः थः गु थाय्या भाय्, साहित्य पुलां पुलांगु प्याखं बाजंत स्यनिगु ब्वनय्कथि (अख) व महाविद्यालयत निःस्वाड पाठ्यपुस्तक, पाठ्यक्रम थजगु दय्केता मथाहे याय्गु ज्या 'सांस्कृतिक' नगरं क्यनय् मः । इलय् हे बिचः याय् मफूसा भीगु पुलां पुलांगु प्याखं, बाजागाजाया गुरुपिनिपाखं भीसं सय्कः काय् फैमखु, खानीमखु अलय् गुरुपिनि पाखंया योगदान न्हँगु पुस्तां सय्कः काय् खानीमखु ।

नेपः या वास्तुकलाया अध्ययन याय्ता नेपः या ब्वनामिपुं विदेशय् वानय्मःगु अवस्था दः । नेपः या विषय हे नेपालय् मःकाथंया मःछि साफूत मरु । उकीं 'सांस्कृतिक' नगरया बारे अध्ययन व अनुसन्धान याय्ता छगू हिलः मालः स्वइगु खोज केन्द्र वा संस्थान व साफूकुथित दय्मः ।

थुकाथं पिब्वयगु कार्यपत्रया 'डागगु परिच्छेद' या सांस्कृतिक सम्पदाखय् तः मिगु नगर भक्तपुर :एक खुल्ला संग्रहालय' नांया च्वयो तःगु 'छगू विशाल सांस्कृतिक केन्द्र' निःस्वानयगु प्रस्ताव पाय्छि जु । थुकियाय् खाँ अक्सफोर्ड विश्व विद्यालयया प्राध्यापक डा. श्रीमती क्रोम्बीया बिचः भीगु बिचः नपां ज्वः ला । वयकया सल्लाह डालकाय् बहः जु नपां छ्यलयगु नं याडः हगु दः ।

कार्यपत्रया खुगुगु परिच्छेदय् (ब्वतिसं) सांस्कृतिक नगरया अवधारणा (Concept of cultural city) खय् च्वयो तः काथं 'नगर स्मारक प्रहरी' या बन्दोबस्त ख्वप नगरपालिकां दाच्छि हाँ हे न्ह्याकय् धुंगु खाँ सकसिनं स्यु, अलय् व प्रहरीपिन्ता कलाकृतिया महत्व, ल्यंकः म्वाकः तय्केःगु व सुरक्षाया तालिम बियो च्वनय् मः ।

कार्यपत्रखय् न्हिथाडः तः काथं इटालीया पम्पे, चीनया लिचियाड्गु सहर, बेलायतया बाथ, कास्कीया घान्द्रुक थें नेपः या थी थी जाति व भाषा भाषीपुं व दुर्गम जनताया थःगु हे पहः या बस्ती वास्तु व कला संस्कृतिता म्वाकः तय्ता 'सांस्कृतिक' लागु, गां व नगर क्वः छियता ऐन मदयकसिं मगा ।

कार्यपत्रसं पिब्वगु 'अभौतिक संस्कृति' या खाँवः ता प्याखंत, रीतिरिवाज, भावना, दर्शन वा छु धाय् तांगु खः ध्वाथुडकः तय् फःसा भन बांलाई ।

सच्छि व नेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

कार्यपत्रया न्ह्यूगूगु ब्वः (परिच्छेद) या सिफारिसत (Recommendations) सं ५८ गू नगरपालिकात मध्ये संस्कृति ल्यंकः स्वाकः व भिंक तयगुलि हज्यागु वा ल्यंकः स्वाकः व भिंक तयगुलि हज्याड च्वंगु नगरत ल्ययो 'सांस्कृतिक नगर' क्वः छिय मःगु सिफारिस यागु दः । नपां थीथी स्वापु दःगु निकायत नपां छलफल याडः पञ्चवर्षीय योजनाख्य नपां दुथ्याकः राष्ट्रिय नीति व देया आवधिक योजनासं क्वः छिय मःगु सिफारिस यागु दः ।

ख्वप दे ता 'सांस्कृतिक नगर' क्वः छियगु खायँ नवौ योजनासं दुथ्याकः तःगु दः सा पुरातात्विक, ऐतिहासिक सम्पदा राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय रूपं 'सांस्कृतिक नगर' क्व छिय हे मःगु नगरतयता ल्यंकः स्वाकः व भिंकः वा (प्रवर्द्धन) बांलाक तयता ध्वासा वियगु (कटिबद्ध) ध्यान हे मवांगु वा छु हे जानकारी मरुगु नगरता सरकारं थमनं हे वा स्वापु दःगु मन्त्रालयं हे 'सांस्कृतिक नगर' क्वः छियता नेदा-प्यदा हाँ हे जनताता ध्वाथुइक खाँ कानय् मःगु, सर-सल्लाह याय मःगु, सम्पदा ल्यंकः स्वाकः तय्मःगु व ऐन नियम द्यक्तःसा ब्यवहारिक जुई बांलाई ।

सांस्कृतिक नगर काथं क्वः छिय मःगु नगरया (ज) अथे धाय्गु हिगू नगर मध्ये 'साँक्व' व थिमी(मध्यपुर) दुमथ्यागु अजु चाय्पुगु खाँ खः । नपां विराटनगर व वीरगञ्ज थजगु नगरता उद्योग वा ब्यापारया हज्यागु नगर धाय् छिसा राजविराज राणा कालया दकल्य् न्हःपां योजनाबद्ध नगरता ब्यवस्थित याय्गु त्वः फिडकसा बांलाई मखु ।

'सांस्कृतिक' नगर गां व लागा क्वः छिइबल्य् उक्रिया न्हपाया खाँ (पृष्ठभूमि) नं स्वयगु पाय्छि जुई । संसदया गुगु अधिवेशनय् पिब्वगु 'कला-संस्कृति संरक्षण विधेयक - २०५२' प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन - २०१३' या संशोधन (हिला) व सांस्कृतिक नगर ब्यवस्था यायता द्यक्गु विधेयक-२०५८ ता नं बिचः याय्माली ।

नेपाल सम्पदा संघय् १२ असार २०५९ या दिनसं ख्वप देता सांस्कृतिक नगर घोषणा याय्गु अवधारण तयार याइगु बारे नेपाल सिसर्च सोसाइटी व नेपाल सम्पदा संघपाखं मंकलं ग्वसः ग्वगु 'अन्तर्राष्ट्रिय' सं छम्हा ब्वतिकःम्हा सिं संस्कृतिपर्यटन व नागरिक उड्डयन मन्त्रालय संस्कृति संरक्षण व प्रवर्द्धन महाशाखापाखं ख्वप देता सांस्कृतिक नगर क्वः छियगु स्वापुया सिद्धान्त व नीति त द्यक्ता नेपाल रिसर्च सोसाइटी २०५९/१/१३ गते याय् मःगु धःगु कार्य विवरण (terms of reference) छगू नं कार्यपत्र व अवधारणा पत्र सं मच्वगु खाँ काना ।

नेहू-स्वन्हू हाँजक कार्यपत्र वा अवधारणापत्र लाहातय् लः वगुलिं बांलाक ब्वनय् मखानिगुलिं अन्तरक्रियासं न्यंगु न्ह्यसया खायँ जिपुं ब्वति काय मज्यगु खः । अन्तरक्रिया लिपा उगु कार्यविवरण (terms of reference) त ब्वडः स्वया बलय् थः गु बिचः प्वंकय्गु पाय्छि जूगु मति तया । गुगु थथे दः ।

१) न्हःपां देशां देछिया मेमेगु नगरपालिका व ख्वप

नगरपालिकाया विशेषता खायँ छु खः दक तुलनात्मक अध्ययन नपां तयो ल्यज्या (मुल्यांकन) याय्गु खाँ च्वयो तःगु दः । अलय् कार्यपत्रया थाय्-थासय् प्राचीन नगरया बःचा हाकलं म्हासिइका तयो तःगु दः । अलय् लिपातिनि नगर जक क्वः छिगु नगरपालिकाया निर्माणया खायँ छु नं तर्क पूर्ण लिस सुनं बिय फँगु स्थिति खानय् मरु । नेगू-प्यंगू अजगु गां व सदरमुकाम व नगरदक क्वः छिडः तःगु दः कि गुकिता मापदण्ड द्यक्केगु खः सा नेपः या फुक्क गां,बस्ती व वडात नगरपालिका जुय फँ ।

२) युनेस्को नपाँ स्वापु दःगु (२) व (३) ल्या या विषय व विदेशया 'सांस्कृतिक' नगरबारेया धापु नेगू प्यंगू नगरया (विवरण) धलः कार्यपत्रय् न्हिथाडः तःगु दः ।

३) सांस्कृतिक नगर क्वः छिय धुंकः स्थानीय जनता, नागरिक समाज व श्री ५ या सरकारया दायित्व व जिम्मेवारीयाबारे परिशिष्ट 'ख' सिफारिसत, सांस्कृतिक नगरया अवधारणा सांस्कृतिक सम्पदा या तः सिगु नगर ख्वप, छगू खुल्ला संग्रहालय 'थी थी नां तयो च्वयो तःगु दः ।

४) ख्वप देता सांस्कृतिक नगर क्वः छिय मःगु पूर्वाधार व मूलभूत ज्याखाँधा बारे 'सांस्कृतिक नगर सम्बन्धी भौतिक अवधारणा' युनेस्को पाखं विइगु शान्ति पुरस्कार' 'अध्ययन बिधि'सं दुतिंगु रायत व ' एक खुल्ला संग्रहालय' खं प्रष्ट यागु दः ।

५) पर्यटक पिनिगु आचारसंहिताया खायँ खुगूगु ब्व छैठौं परिच्छेदयां अवधारणा ख्य च्वयो तःगु दः ।

६) ख्वप देया पर्यावरणीय अवस्थाया बारे प्यंगूगु ब्वः (चौथो परिच्छेदेय 'सांस्कृतिक नगर निर्माणसम्बन्धी भौतिक अवधारणा' सं न्हिथाड तःगु दः ।

७) छसिकाथं छ्यलयमःगु नीतिगत व कार्यगत प्रावधान व धाथेंगु ठोस सुभावात च्वयया परिच्छेदेय न्हिथाडः तःगु जुल ।

८) 'सांस्कृतिक' नगर क्वः छिय धुंक जुइगु भिं (फाइदा), मभिं बेफाइदा या खाँ डगागूगु ब्वः (पाँचौं परिच्छेदेय) च्वयो तःगु दः ।

९) प्राचीन स्मारक ऐन - २०१३ व स्वायत्त शासन ऐन २०५५ नपां बिचःयाडः कार्यपत्र च्वयोतःगु दः । च्वसु विश्लेषणात्मक व सूचना मूलक जूगुलिं सरसर्ती ब्वनिपुं ब्वनामि (अध्येता) पिनिगु धैर्यता हे तांकः बियफः ।

अन्तरक्रियासं प्राध्यापक मुकुन्द अर्याल, पूर्व राजदूत केशव भ्ना, उपत्यका नगर विकासया कजि सूर्यभक्त सांगा छँ, प्राध्यापक तुल्सीराम वैद्य थी थी विद्वानपिनिगु टिप्पणी व मन्तव्य तस्कं च्व छाय् बहजु । सारगर्भित वस्तुनिष्ठ खानय् दः । बः चा हाकलं धाय्गु खःसा कार्यपत्र वा अवधारणापत्र अध्ययनपूर्ण व सकारात्मक हे दः नपां ल्हवडः परिमार्जन याडः वइबलय् अज बांलाइगुलिं शंका मरु ।

(ख्वप दे ता सांस्कृतिक नगर क्वः छियगु अवधारणा द्यक्केगु खायँ नेपाल रिसर्च सोसाइटी व नेपाल सम्पदा संघपाखं सम्पदा संघया कार्यालय भद्रकालीसं २०५९ असार १२ गते ग्वसः ग्वगु ज्या इवः सं पिब्वगु बिचः या भाय हिलाः सम्पादक)

नेमकिपा प्रखर व प्रमुख प्रतिपक्ष

विवेक

प्रतिपक्षता संसदीय प्रजातन्त्रखय् तस्कं बांलागु सुन्दर पक्ष धाई । सत्तापक्षया मचः मगागु खाँ ज्यात जनताया दशवी हयो सरकारता थः यत्थे मयाकय्ता सचेत याय्गु नपां पाङः वियगु प्रतिपक्षया धर्म व कर्तव्य खः । प्रतिपक्ष गुली बलाता, स्यल्लाता, उलि हे सत्तापक्ष सतर्क व सचेत जुई । प्रजातन्त्र स्यल्लाक, गतिलाक तय्गु खःसा प्रतिपक्ष स्यल्लाय मः धाई । संसदीय व्यवस्थाय् छुं नं इलय् सरकार क्वथय् फः । अजगु इलय् प्रतिपक्षं तुरुन्त सरकार निः स्वानय् मालय् यो । उकिं हे प्रतिपक्षता किचा सरकार जक नं धाई । प्रमुख प्रतिपक्ष दलया नेताता लिपा याय्म्हा प्रधानमन्त्री काथं स्वइगु जूगुलिं उच्च सम्मानित पद काथं निःस्वानय्गु याई ।

वांगु मंसिर ४ गते जुगु निर्वाचनय् प्रतिनिधिसभासं छुं नं दलं बहुमत काय मफू । दल तयसं मंकः सरकार दयकेगु बाहेकं मेगु छुँ हे लाँपु मरु । निर्वाचनया इलय् नेकां नपां गाथिचिङ (गठबन्धन याङ) चुनाव ल्वाम्हा माओवादीया नायो प्रचण्ड छत्थुं हे एमाले व मेपुं नपां गाथिचिङः प्रधानमन्त्री जुला । पार्टीया सिद्धान्त, बिचः व नैतिकता मियो पद व धेबाया निंतिं शासक दलया नेता त गुलितक लज्यामचःसिं क्वहयनय् फः धाय्गु थव छगू दसु खः । व स्वयो अजुचाय्पुगु खाँ ज्या पुस २६ गते प्रतिनिधि सभाय् जुल । माओवादीया नायो प्रचण्डया प्र.म.पदय् प्रतिनिधि सभाय् विश्वासया मत नेकया सांसदपिसं नपां प्रचण्डया

समर्थन मत बिला । मतदान प्रक्रियासं दुतिनय हाँ कांग्रेस नेता शेरबहादुर देउवां रोष्टमं हे नुवाता 'जिमिसं प्रधानमन्त्रीता समर्थन याय् अथेनं प्रतिपक्षखय् हे चवनयँ ।'

मतदानय् प्रचण्डं कुतावांगु मत २७० क्व मध्ये २६८ क्व मत काला । अलय् वयाय्गु विपक्षखय् नेक्व मत जक दता । नेपाल मजदुर किसान पार्टी व राष्ट्रिय जनमोर्चाया नेक्व मत जक विपक्षखय् बिला । संसद हज्याकय्ता प्रतिपक्ष मदय्क मगा । नेकां नं सरकारता पक्ष मत ब्यसेलिं देउवां धः थें छुं कांग्रेस प्रतिपक्षखय् चवनय् ज्यूला ? थव विषय अः फुक्कसिया मनय् दःगु छगू चासोया विषय जुयो च्वंगु दः । कानुनया हनय् न्ह्याम्हा सिनं न्ह्यागु हे तर्क यासां उकिता त्वाल्हाय् फैं मखु । भीगु कानुनय् प्रतिपक्षया कानुनी व्यवस्थाया छपुलु स्वय् ।

संघीय सांसदया पदाधिकारी व दुजः पिनिगु पारिश्रमिक व सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७३ या दफा (२) खण्ड (ड) या १ (खय् प्रतिपक्ष दलया परिभाषा याङ तःगु दः - मन्त्रीपरिषद गठन याइगु वा गठन याय्ता ग्वाहाली याइगु दल बाहेक प्रतिनिधि सभा वा राष्ट्रिय सभा सं १० प्रतिशत वा व स्वयो अपः दुजः दःगु दल मध्ये दकलय् अप दल दुजः दःगु दल' प्रतिपक्ष जुई ।

१० प्रतिशत वा व स्वयो अपः दुजः प्रतिनिधि सभा व राष्ट्रिय सभाय मरुगु अवस्थाय् छु संसद प्रतिपक्ष बिहिन जुइला ? थजगु थौं याय्गु थन्योगु संसदया परिस्थितिया कल्पना याङः

उकियानितिं नं निकास ब्यूगु दः । वहे ऐनया दफा २२ खण्ड (ड) या ४ खय् धायोतःगु दः । मन्त्री परिषद गठन याइगु वा गठन याय्ता ग्वाहाली याइगु दल बाहेकया प्रतिनिधि सभा व राष्ट्रिय सभासं १० प्रतिशत वा व स्वयो अपः दुजः दःगु छुं नं दल मरुसा प्रतिनिधि सभा व राष्ट्रिय सभाया लागिं सभामुख व अध्यक्षं थुम्हा हे दकः धःगु दल प्रतिपक्ष जुई ।

नेकां कानुनकाथं विपक्षदल जुय हे मफैगु प्रष्ट सिय दः । अथेनं नेकांया गुलिनं नेतात सरकारया समर्थन याङः नं प्रतिपक्ष चवनय्गु दाबी याङः चवना । व नेपःया कानुनया अखः जनता व नेकाया कार्यकर्ता पिन्ता भ्रमय् तय्गु काइते तर्क बाहेक मेगु छुं नं मखु । अः नेपाल मजदुर किसान पार्टी व राजमो मध्यं हे प्रमुख प्रतिपक्ष क्वः छियमःगु जुल । थुकि सुं नं भ्रमय् लाङः चवनय् मःगु हे मरु ।

संसदय् मर्यादाक्रम क्वः छिइगु थःगु हे पहः व परम्परा दः । चवनय्गु थाय्, नुवाय्गु पः नपां आनाया प्रणाली फुक्क आना नं हे क्वः छिई । सभासं प्रतिनिधित्वया ल्या व दलं कःगु मतया ल्याया लिधंसाय् मर्यादाक्रम क्वः छिइगु न्हपा न्हपा निसंया प्रचलन खः । प्रधानमन्त्रीया विपद खय् मतदान यागु नेमकिपा व राष्ट्रिय जनमोर्चा मध्ये प्रतिनिधित्वया ल्या उथिं उथिं जूसां वांगु निर्वाचनय् कःगु मत यक्वः पाःगु दः । नेमकिपां राजमो स्वयो अपः मत कःगु दः । वहे काथं राजमो स्वयो नेमकिपा मर्यादाक्रमय् हनय् ला । थव

फुक्कया लिधंसाय् नेमकिपा विधिवतरूपं प्रमुख प्रतिपक्ष जूगु प्रष्ट जू । अथेनं गुगु दलता प्रमुख प्रतिपक्ष याय्गु धाय्गु अधिकार कानुनं सभामुखता ब्यूगु दः । प्रतिपक्ष मदय्क संसद हज्याय् मफैगु अलय नेकां नं सरकारया समर्थन याडः प्रतिपक्ष चवनय्गु कानूनी, व्यवहारिक व नैतिक हैसियत तांकय् धुंकगुलिं मथां हे सभामुखं प्रमुख प्रतिपक्ष क्वः छियः मःगु जुल ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी भागवण्डाय् मजुसैं देश व जनताया भिं जुइगु ज्याखय् प्रखर प्रतिपक्षया ज्या साडः वगु पार्टी खः । देशघाती एमसीसी, एसीपी सम्भौता व नागरिकता विधेयकया विरुद्धय् मदिकक सदन व सडकय् सः तयो वगु नेपाल मजदुर किसान पार्टी सन १९५० लगायतया असमान सन्धीत खारेज याय मःगु, गोरखा भर्ती केन्द्र बन्द याय मःगु थजगु विषय सः श्वयक वयो च्वंगु खः । भारतं नेपः या भूमि त्यल कःगु खाँ खय् थजु वा नाकाबन्दीया विरोधय् थजु नेमकिपां भारतीय विस्तारवाद व अमेरिकी साम्राज्यवादया मदिकक विरोध यासे प्रतिपक्षया ग्यसुलागु भूमिका कः घाड वयो च्वंगु दः । श्व नं हाँया सदनय् नं नेमकिपाया सांसद मरुगु जूसा सदन सदनथें मजुइगु, माननीय प्रेम सुवालं प्रतिपक्षया इज्जत तयो बिल, नेमकिपा छगू जक प्रतिपक्ष थें च्वना, धाय्गु खाँयां बयबय मजुगु मखु । अः नेमकिपा बैधानिक रूपं अझ सशक्त व प्रखर प्रतिपक्षया भूमिकाय् च्वडः ज्या सानिगु नेपाली जनतां विश्वास यागु दः ।

नेपः या कानूनबारे भीथाय्पुं नेता तय्सं भ्या भाति हे ध्यान तयो ज्या सानिमखु धाय्गु छगू दसु माधव

नेपालता काय् छिं । एकिकृत समाजवादया नायो माधवकुमार नेपालं प्रतिपक्षया विषयता कायो पार्टी नपां स्वापु दःगु (सम्बद्ध) विद्यार्थी संघया ज्या इवः खय् न्वचु तला- विश्वासया मत बिय धुंकः पार्टी सत्तारूढ जुइगु गनायाय्गु ब्याख्या ? जिं थुइके मफूत । २०५१ सालय् नं विश्वासया मत बियो नेका प्रतिपक्षसं च्वना । भी कयन्हपा याय्गु अनुभव मरुला ? छु श्व न्हूंगु संविधानं उकिता मिलय् मजु धायो छु खाँ हछ्यागु दः ला ?

(पुस २७ अनलाइन खबर)

नेता नेपालं बांलाक धवा थुइके मगु खः, अः २०५१ साल मखु २०७९ साल खः । उब्ले संवैधानिक राजतन्त्रया ई खः । अः संविधान सभां दय्कगु न्हूंगु संविधान नपाँ नेपःमि पिसं गणतन्त्रया (अभ्यास) पला छिडः च्वंगु दः । उब्ले प्रतिपक्षया विषयसं अःयाय्गु थजगु कानुनी बन्दोबस्त मरु । अः नेपः या कानुनय् हे प्रष्ट परिभाषा याडः तय् धुंकगु जुल । उकीं कानुनया अखः वः म्वः मरुगु औचित्यहीन तर्क याय्गु या छु हे अर्थ मरु ।

अथेयां नेकांया नेता त नं थी थी तर्कत याडः पार्टी प्रचण्डता समर्थन यागु विषयया बचाउ याडः च्वंगु दः । संसदय् कांग्रेस विपक्षी मोर्चाय् हे च्वनि । सरकार हकनं अस्थिर थमजु (मुलुक) दे हकनं मध्यावधि पाखय् वानय् थम्बः दक कांग्रेसं सरकारता समर्थन यागु खः दक नेकाया नेता एनपि साउदं धायो च्वंगु जुल । नेकां समर्थन याय्वं हे सरकार स्थिर जुइगु गथे धाय् फैं अथे बेक्वय्कः धाय्गुया पलि तप्यंक हे सत्ता व नियुक्ति खय् भागवण्डा काय्ता हे प्रचण्डता समर्थन याडागु खः धःसा जनताता भ्रम मदैगु खः ।

गां तपुयो तः म्हा भौचा म्याउँ हाली धः थें नेकाया वरिष्ठ नेता शेखर कोइराला नेकांया भावना मुल : क्यंगु दः । वं धः थें राष्ट्रपति उपराष्ट्रपतिता देशां देछी सिनं भोत तयो त्याकय्मः । श्व फुक्क बिचः याडः विश्वासया मत बियागु खः । (अन्नपूर्ण पोष्ट २९ पुस)

नेकां प्रतिनिधि सभाया दकलय् तः हांगु दल जूगुलिं मुख्य मुख्य पदय् दाबी याइगु अस्वाभाविक मखु । सरकार अस्थिर जुइगु चिन्ता जूगु खः सा व ज्या अः याय्गु सरकार नि स्वानय् हाँ छाय् मजुला ? न्हा हे प्रचण्डता प्रधानमन्त्री ब्यूगु जूसा राष्ट्रपति सभामुख उप सभामुख, मुख्य मन्त्रीत निसैं फुक्क धाय्थें मुख्य मुख्य पद कांग्रेस याय्गु हेजुइगु जुई । व ई वान । अः छुं ई प्रतिपक्ष चवनय्गु धैर्य याय्मःगु खः । अपलं मनूतय्सं अः नेकां प्रतिपक्ष हे च्वनिगु बिचः यागु खः । नेगू प्यंगु पदया लागिं संसदया तेस्रो दलया नेता प्रचण्डया ल्यूनय् कुतैं वैला नय धायो ल्यु ल्यु जुयगु तः हांगु दल कांग्रेसता इज्जतं ब्युगु ज्या मखु । थुकाथं कांग्रेस पद मदय्कः घौ पलख हे म्वाय् मफूगु अवस्थाय् थ्यंगु सिय् दः । कांग्रेस प्रजातान्त्रिक मूल्य मान्यता व नैतिकता हे त्वः तला । थजगु इज्जत मरुगु सिद्धान्तहीन ज्याखं देया प्रजातान्त्रिक इतिहासय् बाँमलागु धवः किई । नेकांता थःता हे सिधय्किगु लाँपु जुयो बी ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी सुविधाया लागिं प्रतिपक्षया दाबी याइ मखु । संसदय् जूगु असंसदीय व्यवहारं प्याहाँ वगु अवस्था खः थौं या अवस्था । श्व छगू मजुयमःगु विशेष अवस्था खः । अलय नेमकिपाता कानूनं ब्यूगु हक नं खः । श्व खाँखय् सकल बौद्धिक जगत प्रष्ट मजुसैं मगा ।

तुकि

प्रेमबहादुर कसा

जन्म : ने. सं. १०३८, केल मासंगल्ली, कान्तिपुर

कृति : 'ती' बाखं मुना, 'न्हूपुखू' चवखं मुना, 'त्यपू' चिनाखं मुना

सङ्कलन: 'न्यकं बाखं', 'स्वांमा'

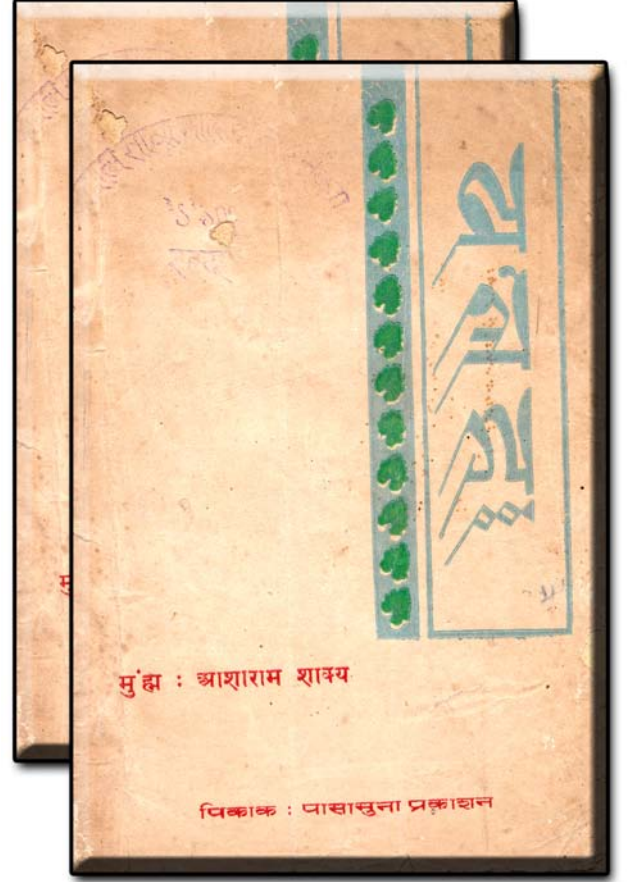
संपादन : 'नसला', 'मतिनाया म्ये', 'बाखंम्ये', 'रत्नेश्वर प्रादुर्भाव', 'खाखे पुचः नगु', 'नासः द्योया म्ये', देवदेवतापिनिगु म्ये । 'चवसापासा' या संस्थापक व कोषाध्यक्ष ।

पद्मोदय माध्यमिक विद्यालयया छम्ह संस्थापक व शिक्षक ।

संस्थापक: नासः खलः व प्रदीप्त पुस्तकालय नेपाल चीन मैत्री संघया व नेपाल कोरिया मैत्री संघया छम्ह संस्थापक व अध्यक्ष । वय्कःया 'न्हूपुख' चवखं मुनां श्रेष्ठ सिरपा त्याकूगु दु ।

इमि सुथनिसें हे कचमच जुयावया चवंगु । सुथे भ्यातके व जा सोक्कं नल । तरकारी नं मरु, सनां नं मरु । अष्टं छुं हे मधा । पित्यागु भोकं स्वाप्रा स्वाप्रा नल । प्वा भचा जासेलि कथं क्वत छ्वये थाकुल । अले लखं घुतिन । पुन्ठिमि छम्ह भनुभनु हालाचवन । मताछु यानाचवन । नुसिला सरासर क्वहाँ वन । पुन्ठिमि नं लिलिपुपुं वन । सनं फिना लाकां न्हायेधुंका नं मधसेलिं पुन्ठिमिं धाल -द्वहाँ भ्यायबले ज्वनावयेगु लोमंका दीमते खंला ! हनिचायात छुं हे मरुनि ।" अष्टं पुलुक्क पुन्ठिमिया ख्वा छक स्वत, अले सरासर वन ।

अष्टया थ कला व स्वम्ह मचा याना जम्मा न्याम्ह ज दु । लच्छियात तलब बाछि जक नयेत पाय्छि । मेगु बाछियात घापं चवनेमा । आ थुखे मोहया निमना जाकि कायेगु दुगुलिं भचा खर्च म्हंचाल । तर छवायात अज नं धौधौ हे तिनि । अथे जुगुलिं लय् लय् पतिं लिपायागु वाले वयात खर्च स्यापस्याप जुइगु । अयसां थौं तक वं झाँलायेनंगु मखुनि । मसाक्क नगु नंमखुनी । ख, कलायागु धुकिं धासा बरोबर हे न्यना वया चवंगु दु । थौं नं सुथे जाकि न्यायेत ध्यबा मरुगुलि अष्टयात आपाथ्यापा जुल, अय् याये मंत । पुन्ठिमिं थव खँ वाचाल, वया म्हाय् ज्यु हे मंत । उकिं व मिखाय् दंक ख्वबि तया छेछे चिलावनाचवन । अष्ट मंमरु मंमरु कलायाथाय् वनीगु

छुं धायेथे धायेथे याइगु । तर धायेछाली मखु । अले हानं लिहांतुं वइगु । गोकखेमछि थथे यायेधुंका आखिरे वं धा हे धाल - 'आ तलब वयेवं हे सत्य लिफ्ना बी । फुक्क नं म्वाँ, निफो जक दयेव गा ।' पुन्ठिमिं छत्थुं धुं भ्रम्टे यायेथे याना धाल - 'भचा मछाले नं म्वाला ! प्युप्युपु लुँचुरिया छपु मदयेधुंकल । लुँसिख नं मदयेका बीधुंकल, न अंगु धका हे छपा दनि ! आ न्हाय्पते उलि दनिगुली नं मिखा वन का मखुला ?' पुन्ठिमिं ख्वबिया हिति हायेकल । घौपलख सुम्क चवना अष्टंतीजक धाल- 'आ छु याये ले ? जिं छुं बदमाशी याना फुकागु मखु । जिगु हबीगत छं खना है चवंगु दु । मचाखाचा लहीत व विधिव्यवहार हनेत हे मखुला जिं धयाचवनागु, कयाचवनागु !' पुन्ठिमिं ख्वख्वं हे नरथक्क हक्कल- 'उलि हे यायेगु भामखंमहेस्यां छाय् जिम्त व्याहा यानाहयेमाल, छाय् मचाखाचा दयेकेमाल ? लुँ प्छि, वह प्छि धका थम्हं बिउगु मरु थें । जिमि मांबौनं बियाहगु उलिमछि फुकाबीधुंका नं न्हाय्पने चवंगु उलि तुकिइ नं मिखा तवल का !' अष्टया छ्योँ क्वछुत । वया वाँखायेत हे सास थाहाँ मबल । पुन्ठिमिं धाधां वन- 'हाय्पं खालि जुइबले लोकं छु धाइगु ख ! जिमि मांबौपित गथे ख्वा क्यनेगु, गथे प्यम्ह

सच्छि व नेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

मन्या न्ह्याने ख्वा पिलुइगु । सत्य नं बीमखु जिं थ्व तुकि ला !' पुन्छिमिं हालाचवन । अष्ट जरुक्क दना पिहाँ वन । बाघौति जायेका निमना जाकि व पाछाइ निथु ज्वना दुहाँ वल । अले भ्यातकें व जा नल ।

अड्डां लिहाँ वइबले भातं अवश्य नं दां ज्वनावइ धयागु पुन्छिमिया मतिइ । अकिं न्याता थासेंनिसें भातयागु लं स्वयाचवन । तर, अष्ट मव । द्यो ख्यंइन मचातेसं नयेपित्यात धका ह्यह्यच्याये धुंकल । तर, अष्ट वगु हे मखु । अकिं वं सुथसिया ल्यंदनिगु बामनाति जाकिया हलबोजा थुया मचातेत नकल । अय्ंनं अष्ट दुहाँ वगु मखुनि । मचातेत थ्यना थ इयाले चवना पिने स्वयाचवन । तर वगु खनेमरु । तोप तयेका नं मनसेंलि खापा गल्लाक ग्वया अथे लासाय् ग्वारातुलाचवन । घौछिति जायेका खापा घाराघारा यागु स वल । वना खापा चायेकाबिल । अष्ट थाहाँ वया वस तोताखतं फांगां भुतमुतु भुना द्यन । पुंछिमि गवेत अथें च्वंचवन । लिपा वं नं ननिमवासे अथें न्हयो वय्का छ्वत ।

कन्हेखुनुं पुन्छिमि मेबलेसिकं भचा न्हाप्पानं दन । वसिवें पुत । नील कयाहल । फले लः छधपं दिकादाका दुरु त्वंम्ह मचा छम्ह ज्वना थःछें वन । च्यादें दुम्ह चन्छिमि व न्यादें दुम्ह नारांया दना मांम्ह माजुल । अष्ट दनावगु मखुनि । दनेगु विचार नं मदुनि ला धया थें च्वं । छायाधासा न्हापालिपा जूसा न्हाचंतु दनेधुंकल जुइ । थौं आतकं मदनि । तर, मचात निम्हं ख्वयाजगु ताया व दनावल । पुन्छिमि तंचाया थछें वनेधुंकल धका वं सिल । आ यायेगु छ ? न्हाथुखुनु सुथे भ्यातकें व जा नगु सिबेत अन्न छग धका वया म्हुतुइ लागु मखुनि मचात हांयहांय - च्वांय्च्वांय् यानाचवने धुंकल । ध्यबा छग-बाग धका थके दुगु मखु । वं कू नल । मिखां फुतिफुति गेरा पिहाँ वल । गन गन चाहिल जाकि छमना कें छम्ह तरकारी सिं चि व चिकं ज्वना दुहाँ वल । चन्छिमि व थः निम्हा जाना जा थुल । न्हापां मचात निम्हेसितनिं यत्तले नकल । अले ल्यंगु थम्हं नया निम्हेसितं ध्यबा छग - छग बिया अड्डाय् वान ।

न्याताइले अष्ट अड्डां लिहाँ वन । कलाम्हा छें दुगु जुसा उखुनु नं तोप तयेका जक वइम्हा जुइ । तर, छें मचात निम्हा जक तोता वगु । अकिं मवसे मगात, वल । तर, छें थ्यंबले हानं व हे समस्या वल । न्हापा नं वयात थज्यागु समस्या बरोबर हे व । तर, कलाम्हासित हायेका तिसा छता स्वहायेके धुन कि समाधान जुइगु, कलां तं भिन्च्यो न्यंकीगु घुकिं नं ख्याथें जुयावनीगु । आ ला तच्चोगु हे समस्या जुल । थुखे मचातेसं पाउँ- ख्वा यायेधुंकल, ख्वखनास पिकाये धुंकल ।

तर मरुगु छु याये ? अष्ट यात व याये थ्व याये मंत पिहाँ वना मुस्या चकछि ज्वनावल । निम्हासित बच्छि इना बिल । थुगुकथं व उखुनु विचरा मचातेत मुस्या ग्ययेकल । थ ल जक त्वना द्यन ।

उखुनुया समस्या अष्ट थुकथं समाधान यात । कन्हेखुनुं ला वयात तधंगु हे आपद जुल । मचात दैसेनिसें नयेपित्यात धका हाले धुंकल । वं मिखां छुं हे मखन । भोसुना घुरये जुल, जुल । अले वनाइना छुं मजगु देमा छपा कया लेहाँमाय् तया भ्वाभ्वाछ्यात । क्यंखु मिया जाकि न्याना हल । निन्हूतक व हे ध्यबां मचातेत नं नकल, वनं नलः । स्वन्हु दुखनु हानं व हे समस्या वल हानं मेगु देमा निन्हुया समस्या समाधान जुइगु जुल । तर, प्यन्हेखुनु न्हिने अष्ट अड्डाय् वना च्वंबेले पुन्छिमि मनु छ्वयाहया मचातेत कायेकेहल । अड्डां लिहाँ वबले लुखाय् तालं दयातगु खना वं थुइकाकाल । थके च्वंगु ताचां ता खाना थाहाँ वन । मचात उजुं सुजुं मवगुलिं थ याकचाया जा थुया नल । बहनी छम्हेस्यां तयेका मचात लिहाँ वल मामं वियाहगु धका हितका वंगु निपा नोट चन्छिमिं बौम्हेसित बिल अष्ट दां कया छखे तल । तर, कन्हेखुनु सुथे हे लितबीके छ्वत ।

अष्टं जा थुया नं बुके धुंकल । तर, दां लितविउवांम्हा चन्छिमि लिहाँ वगु मखुनि । नारांयात नकल । अय्ंनं मव । अड्डा वनेगु ई जगुलिं चन्छिमिया व्वति ल्यंका थ नं नल । तर, चन्छिमि वगु हे मखु । नारां याकचा तोता अड्डाय् वनेजिउगु नं मखु । अष्ट उखनु अड्डाय् वने हे मफुत । न्हिच्छि छे पिवा हे जुल । बहनी लिवाक्क नं लिहाँ मवगुलिं ला वया तस्सकं धन्ना जुल । चन्छिमि नं पाजुपिंथाय् धाय् वला अड्डाय हे वने मछिनीगु जुल । मेगु छुं मखु, कलातं तम्सा स्वगु धका विचा याना वं कुनकुन तं पिकयाचवन । अबले हे कुइँक खापा चायेकगु स वल । अष्टया तं भचा क्वलात । चन्छिमियात नं मतं क्यने खापा नं क्वातुकावये धका मतिइ तया काचाकाचां मतच्यायेगु थल ज्वना क्वहाँ वनं चन्छिमिनापं पुन्छिमि नं खन । अष्ट अनंतुं फरक्क फहिला लिहाँ वल । पुन्छिमी ख्यँक हे खापा क्वातुका तखा तिनावल । कोठाय् पला ततं धाल- 'छाय् अथे यानागु व ?' अष्ट छु हे मधा । क्वछुना सुंक चवन । पुन्छिमि मुसुमुसु न्हिला धाल - 'छाय् देमा तछ्यानागु ? छुकी तया नयेगु आ ?' मचा लासाय् थ्यना भातया न्ह्योने पुतुहुँ फ्यतुना धाल- "स्वये अन्याये ! क्वछुना तुतिइ अन्यात । अबले हे अष्टं खन- पुन्छिमिया न्हाय्पं सुचु, तुकि छफो-बाफो हे सुयातगु मरु ।

वसन्तपञ्चमी

आशा कुमार चिकंबञ्जार

पञ्चमिया रात्री सं
प्याहाँ वया चाया राती
गना लाय वस व पिरति ॥

भगवती, सरस्वती,
नेहुने जि बिनाति ॥धु॥

वसन्त पञ्चमी, अथे धाय् श्रीपञ्चमी । चिकुलाया चिकुं
भूंकः ख्वाउँया राज्य क्वत्ययूकः कय कुडः च्वंगु जीवनय बसन्तया
बेलसं जाया वगु सिमाचुली नपां जायो वगु मनया लसतां भयबियो
वसन्त राग काकां वसन्तया म्यँ छुड है । अलय वहे सरस्वती
माजुया स्तुतिसं थगु नुगया ककार्यँ स्वः लांकी । थःगु दुःखया
इयातुगु प्वः फ्यड् दिकी, न्यंकी । अलय समस्या ज्यंकः लॉपु क्यडः
बिया, ज्या सयूक, बिया दकः फ्वनि । नुगलय् स्वथानय् फयूकः
बिया । ज्ञान सिमाचुली जायूकः बियादक फ्वनि ।

मते मते दैव, सरस्वती माजु
दया कृपा दयका ब्यू ॥धु॥

त्यानुकः भूःम्हा सरस्वती माजुयाता ख्वपया थायथासय्
च्वंपुं सरस्वती माजुता पञ्चमीया बहनी थाकु क बिज्याम्हा धायो
चिकं बुकःवानिगु चलन दुनयँ दुवालः स्वयगु खःसा थुकी दुनय् ज्या
स्यनिम्हा गुरुयाता थें श्रद्धाया स्वां छायो अति श्रद्धां तुतिपाली भवः
पुयो तुतिई चिकं बुकिगु परम्परा श्रद्धा, माया व भाव हे मखु धाय्
मछिं । उकी चिकं बुकिगु ज्या मचाता मामं व मेपिसं, बुबं बुकसा
मथां डाय् सैगु धायो वा थः स्वयो थाकालीपुं ससमां, ससबौ, जहान
(भःत), अजा-अजी वा मफयो च्वंपिन्ता आनन्दया लागि चिकं
बुकिगु वा तुति उसिसिस याकिगु चलन अजनं मतांनि । अथेहे
ल्हासा पाखय् माघ क्यंसां निसें अथेधाय् छ्यालापुन्ही निसें आइतबार
व विहबार ससुद्योया वः (दिं) धायो पूजा यो वानिगु चलन दः सा
श्रीपञ्चमी निसें ख्वपया थायथासय् च्वंपुं ससुद्योता चिकं बुकः
वानयगु या ।

ख्वप नगर दुनयँ सरस्वतीया मूर्तिं मरुगु त्वः दैमखु ।
अथेनं ख्वप वडा नं. ५ भेलुखेलया निल सरस्वती माजु दकलय
पुलांम्हा अलय चायाय्म्हा ससुद्यो काथं तयो तः गु दः । व थासय्
छुं ल्वहँपौ वा ममेगु अभिलेख मरुसां उगु ससुद्योया आकृति दकलय्
पुलांगु मध्येया बराह मूर्ति थानाया आदिबासी धःपुं प्रजापति
(कुम्ह, दाजु पिम्हा दिगु द्यो, भिसिंद्यो(परदेशी) अलय चाकलीं दुगुद्यो
नपां मू दिप दः काथं नपां आना उखेथुखे तयो तःगु लिच्छवीकालीन
शिवलिङ्ग, मल्लकालीन दक्षिणकाली व उमा महेश्वरया मूर्तिं त
स्वय् बलय् थव थाय् प्राचीन इतिहासया अवशेष वा भग्नावशेष काथं

अध्ययन अनुसन्धान याय् मःगु थाय् खः प्रा.डा. पुरुषोत्तम लोचन
श्रेष्ठ जुया धापु काथं आनाया छगू न्यगू प्राचीन स्मारक वस्तु
आनाया मखुसँ मेथाय् नं तय हःगु जुयफः धायो द्यूगु न्यडा ।

वहे सरस्वतीया पश्चिमपाखय् गणेद्यो व वहे गणेद्योयाता
हाचां गायकः काल भैरवया किपा च्वयो मिखा कांकि बलय् सुं मनूनं
खानकीं सिययो धायो ख्वालय खा स्याडः हि म्हुकिगु चलन अःनं
दःनि । थव सरस्वतीया देगलय् छगू अध्ययन याय मःगु विषय
खः । अलय-पूर्व पाखय् ससुद्यो नुगः धायो तयो तःगु फुक्कासिनं
नेपातिंचां ग्यला- ग्यला याडः थःगु ककुतय् ब्व ब्व स्वायगु याडः
तःगु चलन अजनं याड तः गु उगु सिँ ज्यलः तलक्क तल्के जुयधुकल ।
व सिँ नं गुली पुलांगु जुई अध्ययनया विषय जुयफः । उकिया क्वसं
तुतिपा चिं कियो तःगु ल्वहँ धः सां उलि पुलांगु मखुथें च्वं । अलय
उगु छता जःगु शिखर शैलीया देगः प्वहँ अपां चिडः तःसां सिमन्टीं
प्लास्टर याडः तः गुलिं देगः भवखा बवय धुकः दयूकगु वा न्हूंगु हे

सच्छि व नेगुगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

तिनी जुयमः । अथेनं ६० दा ७० दा थुखय्या धः सा मखुथें च्वं । अलय् श्रीपञ्चमी निसें ससुद्यो भाग्य यो वानयगु नपां आना चाकलीं ससुद्यो या नुगः च्वइपुं, चतामारी छुयसय्केगु काथं स्वं खं च्वइगु अलय् जाकी स्वंगः वां मथिइक नयगु नं या ।

थुगुइलय अपलं ब्वनामिपिनि सरस्वती पूजा न्ह्याकी । अलय सरस्वती द्योता प्यारा, स्वारी, किस्लीखय् वहया द्वाफ्स्वं तयो छाइगु, नपां नासा, अविर, अजिस्वं तयो पूजा याइगु नं चलन दः । सरस्वती द्यो हिंसा मयाइम्हा द्यो जुगुलीं लडडु, प्यारा नं छायो आखः ब्वनयगु वा अक्षारम्भ याइगु चलन दः । न्हपा फागुलबलय् न्हूंगु भर्ना कायो पुस माघ मिनपचासया बिदा बियो बिदा फुय वं स्कूलय वानिगु चलन अः बैशाखं जुल ।

जि नं न्हः पां ग्वरःज्वडः सलाखं ग्वरखय् आखः च्वयो गुरु ता भाग्या याडः आखः ब्वडागु अःथें लुमाडः वनि । दकलय् न्हः पां 'ॐ नमः शिवाय, नमो वागीश्वराय' दक शैव धर्मता च्वछायो महाद्योता ॐ या नां कायो नमस्कार याय् धुक सरस्वती वा वागीश्वरीता नमस्कार याडः अक्षारम्भ याडागु खः । अलय् सरस्वती वन्दना नुगलय थांकः प्रार्थना याकिगु व याडागु नं लुमांसे वनि ।

सरस्वती मया दृष्टा
वीणा पुस्तक धारिणी
हंसबाहनसंयुक्ता
विद्यादानं करोतु मे
प्रथमं भारती नाम
द्वितीयञ्च सरस्वती
तृतीयं शारदा देवी
चतुर्थं हंसवाहिनी
पञ्चमंतु जगन्माता
पृष्ठं वागीश्वरी तथा
सप्तमं चैव कौमारी
अष्टमं वरदायणी

नवमं बुद्धिदात्री च
दशमं ब्रम्हचारिणी
एकादशं चन्द्रघण्टा
द्वादशं भुवनेश्वरी
द्वादशैतानि नामानि
त्रिसंध्यं पठेन्नरः
जिह्वागे बसत तस्ये
ब्रम्हरूपा सरस्वती

शिक्षाया बहार वगु इलय् ख्वपय् वहे सरस्वतीया फुक्क धायथें नामं ब्वनय् कुथित चाय्कगु खानय दः ।

निल सरस्वती धुकः सूर्य विनायकय् च्वडापाखय, खोहे, वाराहीथाय्, थालाछें, तचपालय् वाकुपति नारां द्योथाय् दुनय्, नासमना, इनाचोय्, त्रिपुर सुन्दरीथाय् जक मखु ख्वपया थाय् थासय् सरस्वती द्यो थापना याडः सरस्वती माजुता श्रद्धा याडः च्वंगु अःनं दः नि

अथेहे यलया लेलेया सरस्वती कुण्डल, सुडालया ल्हासापा ससुद्यो, चित्तपोल खिलौच्वेया खिलौच्व ससुद्यो, चांगुया पोरीं चा ससुद्यो, ससुथलीया ससुद्यो अःनं उली हे श्रद्धां भाव भक्ति यो वां नि । नपां मञ्जुश्री वयो बासच्वंगु थाय् दकः यें स्वयम्भुया सरस्वती द्योनं उली हे लोकं हवा । श्रीपञ्चमीसं अपलं मनूत भक्ति भाव याड ज्ञान गुण व ज्या सय्कः बिया धाय्गु भावज्वडः द्योथाय वानिगु चलन दः ।

लाहातय् वीणा, ज्वडः च्वनिम्हा, छपा लाहातय् साफू, मे दखय ककाय् ज्वडः तुडगु पलेस्वया द्योनय् (राज हाँस) हायें गयो च्वनिम्हा सरस्वती सकल प्रजाया गुरुमां काथं डाल कायो च्वंगु दः । नाः व दुरु छुट्टय याय् फःम्हा हायें बाहां दःम्हा सरस्वती माजु थुकाथं नं ज्ञानया देवी जक धायो च्वंगु खः ।

त्रेतायुगय रावण व कुम्भकर्ण तपस्या यागु इलय् ब्रम्हाजी लय्तायो बरदान फ्वें धः बलय् कुम्भकर्ण दाच्चीनयो छन्हू जक देनय्गु मति तःगु खाँ सरस्वतीं सियानिं कुम्भकर्णया मेचय् जुड छन्हू नयो दाच्छी देनय्गु याडः सकल भक्तजन पिन्ता सुरक्षा याड ब्यगु नं शास्त्रसं च्वयो तःगुलिं सरस्वतीता ज्ञानया देवी जक धःगु खः ।

लक्ष्मी व सरस्वती मिलय मजु धायो तः काथं कि धन कि ज्ञान छताजक फ्वनय् दै वा काय् फै धायो तः काथं लक्ष्मी पूजा बलय गणेद्यो, लक्ष्मी नपां सरस्वती नं पूजा यासां नेगू बस्तु काय् फै मखु धाय्गु लोकोक्ति स्वयबलय् ज्ञान काय्ता निरन्तर साडं तु च्वनय् मालिगुलिं धनदखय स्वयमलाइगु व धन दखय् जूपुं ज्ञान काय्गु फुसंद मदैगु ब्यवहारिक खाँ याता काडः च्वंगु पाय्छी हे जू ।

साफू सरस्वतीया प्रतीक काथं कायो मोहनीया इलय् थाज्या थाइगु तां नपां साफू नं तयो लःल्हाडः बिइगु चलन अः धः सा म्हवें जुयो वान । अलय् साफूता आनी याडः ब्वनय्गु वा गनां तुतिखं

श्वसा माफी फ्वडः भाग्या याइगु चलन नं मचातयता अजनं स्यडः
तःगु काथं छ्यल च्वंगुलिं श्वनं छगू बांलागु संस्कार तायके मः ।
न्ह्यागु थजु श्रीपञ्चमी वसन्तया पला छिय्वं सिमाचुली
नपां जायो सिरिसिरी फसं चिकुला पुडकः छ्वइगु अलय् न्हँ पुं मचा
तयता आखः ब्वंकयगु याइगु दिन नपां इहिपा कयता पुजा, इही, थी
थी लगनया ज्याखय् साइत स्वय म्वःगु मोहनीया दशमी अक्षय
तृतिया थें पवित्रगु दिन खः । गुकिं थुगु दिनता तस्कं च्वछायो महत्व
बियो तःगु सिय दः । सकलसिया नुगलय् ज्ञानं जाय्क सदबुद्धि
वयके फःसा मनू समाज, अलय् देया ख्वः मुसु काई । उकिं हे
धायो तःगु जुई गना विद्या जःपुं मनूत दै व देशं मथां विकासया
भैलखः लुय फैं । मखुसा म्हेगः थांम्हा ल्योसिं द्यो थौं क्वः दः
थें मनू, समाज व दे नं ज्ञानया अभावय् अथय् हे क्वः दै । उकीं
वसन्त लयतातां पिज्वई ।

सिरिसिरी फसं जित कुचुकुचु नकल
जौवन मुसुमुसु काल
वाउँगु धायँया लासाय् देना मनजिगु वाउँल
मुखुब्यना ह्वगु स्वानं जिता न्हययकल
भंगलया सर्लजिगु रसजागु श्व मन
फिरी फिरी सना म्हिता च्वन ॥१॥

ऋतुराज वसन्तता स्वांया बासा लाय्क लुमुगु सलःया क्वाजलं
लसकुस याड, चिकूलां कयकूडः च्वंगु मनयाता चञ्चल यायां:

वाउँगु सिमाचाय् म्हासुम्हा भंगचा
बाँसुरी पुयथें हाल रे
हाँ हाँदै, हाकनं छकनिं हावरे भंगःचा
जि नं न्यना व च्वनय् ॥

वसन्त गुली स्वता उलि हे बांला, गुब्लें पुलां
मजुम्हा न्ह्याब्लें लयताया हरियाली जःम्हा म्हेगः न्यडः वान थौं
न्यड च्वन अलय् कन्हे नं उलि हे रसं न्यनितिनि । छ सरस्वती थें
लोकं ह्वाम्हा, पवित्रम्हा वसन्त छ धन्य खः वसन्त पञ्चमी ।

सः ला अन भं श्वइ, गन वयात पनी

पूर्ण वैद्य

सिमा हः हः

ब्वाय् वयाः जितः धाः वःगु दु

थन फय् वःगु दु ।

खःला, बुभ्र पचय् यायेत स्व

दांग्रागु सिमाया दोलं थः इइपना नं सुम्कया

कुंका च्वंपिं

लःया लहर लहरं

जितः न्यंक वः

श्व बँय् श्व लँ हे त्यालाछिनाः

थन फय् वःगु दु

खला, बुभ्र पचय् याःगु दु

प्यखेरं इकिधिकि मसंसें च्वंपिं ल्वहंत -

लबुं प्यंका न मताः छू याना

सि-स्वां लाप्चां

जितः कंवः -

कालकुल कालकुल सलं

थन नसंचा ब्यानावःगु दु

खला, बुभ्र पचय् यानाच्वंगु दु - नमवासें, नमवासें

अंगः, पःखाः व पर्वः तयसं मखंछू याना

जिगु सुरक्षाया नामं

जिगु दक्वं लँ नामसारी यानाः कयातःपिं अंगः, पःखाः, पर्वःत !

जः, फय् व जिगु सर्गः या भोगबन्दकय्

गल्लाक्क म्हुतु तिनाच्वंपिं धुसिंसिया खापात !

जिं ला स्यू ...

जः मि खः, द्रुलंदः किरणया ह्याउँगु गःसू

व हे ला अन न्हापां भनी, सुनां स्यनी

फय् ला सकसिया सासः खः, सः खः

सः ला, अन भं प्रतिध्वनित जुयाः श्वइ

गन वयात पनी !

(ने.सं. १०८६, गाजलं दाःगु चा)

युवा कलाकार राजु मानन्धर

राजकुमार लघु

युवा कलाकार राजु मानन्धर ख्वपया युवा पुस्ताखे नां जम्हा कलाकार खः । वयकं थि-थि विधाया संकिपा खे कलाकार जुयो थगु म्हासिका समाज या न्ह्यनय व्वयो दिगु जुल । व भ्नीगुया लागिं लयता खाँ खः । राजु मानन्धर याय् जन्म २०३१ साल जेष्ठ १३ गते ख्वप नपाया वडानं ९ (साविक वडानं ३)या सकुलां त्वाले जुगु खः । वयक या बौ या नां धन बहादुर मानन्धर खः । मां या नां शंख माया मानन्धर । वयकया जहानया नां सरिता मानन्धर खः । वयक पिंस पुर्ब्यौली ज्या तु काकः चिकं पिकायगु ज्या योड च्वंगु द । वयकया जहान सरितां चिकं व्यापारता ग्वाहाली यागुलिं राजु मानन्धरता छुं छुं इ कलाकारिता खे वानया निम्ती ग्वाहालिं जुगु खाँ कलाकार मानन्धर न्हि थड दिल् । राजुया काय छम्हा हे दक द स्वर्ण मानन्धर । म्हायायपुं नेम्हा दः आर्निका मानन्धर व पूर्णीका मानन्धर । तरिम्हा म्हायाय आर्निका होटल मेनेजमेन्ट अले चिरिकम्हा म्हायाय् पुर्णीका वीवीए वोड च्वंगु खाँ न्हि थाड दिल् । वं आखः ब्वनयगु सिल सिलाय स्वंगु इस्कूलय पला तल । तचपालय च्वंगु दत्तात्रय प्रावि खे स्वंगु कक्षा तक व्वन, प्येगु लिसीं खुगू कक्षा तक राम

मन्दिरया शान्ति निकेतनय ब्वन अलय न्ह्यगु कक्षा लिसीं सरस्वती विद्यागृह मावि लामगाले ब्वन । आना नं हे एसएलसी पास यात । वं अस्वयो नि डाडा न्ह्यो दके न्हपां ख्वपया त्रिपुरासुन्दरी त्वालय जुगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुंज्याया चिःमुंज्या खे रोशन कुमार राजभण्डारीया म्ये खे गितार थड कलाकारया पला न्ह्याकल । राजु मानन्धरता कलाकार जुय या नितीं तिव व्युम्हा (प्रेरणाश्रोत) इमेज च्यानलय प्रशारण जुइगु सम्हेबजी याय् कलाकार सुरेन्द्र मानन्धर खः । राजुया धापु काथं सम्हेबजी स्वयो कलाकार सुरेन्द्र मानन्धर राजु याता छ नं छगु नेगु सिरियल म्हेति धगु जुयोचवना । अलेय राजुता व खाँ खं हे कलाकार जुयता तः हांगु घ्वासा जुल । वं अ स्वयो २५ बर्ष न्ह्यो दके न्हपां सम्हेबजी ज्या भूवल्य हास्य कलाकारया भुमिकाय म्हेतल । राजु मानन्धर गीतारया अलावा धाँ, धिमे, मादल, नायखिं बाजा नं थाय सया धाल । वं म्ये हाल चक्का पिकायागु ज्या यात अकिं वयक गायक नं खः । वं लिवालि च्वंगु लिशा ई. स्कूलय २०५४ सालय डाम्हा विद्यार्थी तयता नं गीतार या प्रशिक्षण ब्युगु खः । उलिजक मखु वकया

अब्बा भाजु धन बहादुर मानन्धर बाजा थाइम्हा व स्येनिम्हा कलाकार जुयो च्वना । भाजु धन बहादुर बेला कियस, बाँसुरी पुय स अले मादल नं थायसम्हा कलाकार खः । ७४ बर्ष दम्हा राजु मानन्धरया अब्बा धन बहादुर मानन्धर त्वालय स्वक तक बेला केगु प्रशिक्षण न्ह्याकल । भुके लिपा वयक या अब्बां २०६८ सालय बेला केगु बाजाया प्रशिक्षण जुल । राजु मानन्धरया या खाँ काथं वयकया अब्बां नी नेम्हा ति बेला किपु कलाकारता उत्पादन यात ।

राजु मानन्धर थिथि संघ संस्थाय नं आवद्ध जुयो च्वंगु द । वयक सकोलानया मानन्धर व्यायाम मन्दिरया पुर्व अध्यक्ष व बर्तमान सल्लाहकार नं खः । ख्वप मिडिया सर्कलया अध्यक्ष जुयो कलारिताया विकास याय् निती पला न्ह्याकक च्वन । केन्द्रीय मानन्धर संघया सांस्कृतिक उप-समिति खे नं सदस्यया भाला कुवियो च्वंगु द । व बौद्ध शैक्षिक प्रतिष्ठानया सदस्य नं खः । व छम्हा शारीरिक सु-संगठन भक्तपुरया सदस्य नं खः । अलय न्हपा शारीरिक सु-संगठनया खेलाडी नं खः । वं ख्वपया साकोलानयं

सच्चिद व नेगूगु स्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

चवंगु नमोबुद्ध साकोसया उपाध्यक्ष भाला नं कु-वियो चवंगु द । अ स्वयो हिदा न्हयो तचपालय जुगु नेपाल भाषा साहित्य तःमुज्या खे नं सदस्य जुयो सम्मेलन सफल यायता गवाहली यात । वयकं यक्व कलाकारता तयार योड प्रतिभा पिक्वेकयगु ज्या नं योड चवंगु द ।

राजु मानन्धरया आजु चिक्या बांलागु फ्याक्टरी खोलय यायगु खः । तर बजार भ अप्पो थाँवान अलय म्यान पावर मरुगुलिं व ज्या हछ्याय् मफुत धाल । वयकता मंदम्हा हास्य कलाकार भाजु मदनकृष्ण श्रेष्ठ खा मं दगु कारण वयकया कला जीवन्त व सन्देशमूलक जुगुलिं धायो दिल । खवपय वयकता मं दम्हा कलाकार नां जम्हा भाजु रामशेखर नकमीं खः । राजु मानन्धरता रामशेखर नकमीया लेखन वयकं चवयोदिगु बास्तविकता कथा बस्तुं खं प्रभावित जुगु जुयोचवना ।

राजु मानन्धर नेपाल भाषाया इमेज च्यानलं प्रशारण जुइगु सम्भेबजी व खोटा बजीया कलाकार नं खः । नेपाल मण्डल टिभीया छता खाँ, नाटक 'डायद एण्ड सन' या नं कलाकार जुयो म्हितल । भादगाउँ च्यानलं प्रशारण जुइगु अजि बाज्या ज्या भ्रुवय ११४ इपीसोड कोचाय कल । अलय हाम्रो च्यानलं ८६ गु इपीसोडया अजि बाज्या ज्या भ्रुव न्हयाक दिल । वं नेपालभाषाया थिथि संकिपा नं म्हितगु द । राजु मानन्धरया धापु काथं प्याखं थ कट कट थ , २०६४ सालय आर एम नकमीं निर्देशनय यागु धौ बजि , भक्तपुर नगरपालिका पिकगु कलाकार रामशेखर नकमीया निर्देशन जुगु नेपाल भाषाया प्याखँ न्हिसुतु फिल्मे नं कलाकार जुयो म्हित दिल । नेपाल भाषा साहित्य तःमुज्या खे ८ बर्ष तक थि-थि रोल या कलाकार जुयो म्हितल ।

मध्यपुरया जुइगु विविध भाषा साहित्य सम्मेलनय नं थगु कलाकारिता पि ब्वेगु ज्या यात । ठिमीया न्हयो ज्या खलः खे नं कलाकार जुयो प्याखं त पिकगु द ।

राजु मानन्धरं नेपालभाषाया फिल्म कृशा गौतम व कर्म खे बौद्ध बाखं खे आधारित प्याखनय गामय याम्हा मनु यागु रोलय कलाकार जुयो म्हित दिल । वं धर्थे कृशा गौतम फिल्मे कलाकार मदनकृष्ण श्रेष्ठ अले कलाकार मेलिना मानन्धरया अभिनय द धाल ।

वं नेपालभाषाया संकिपा आशाकृति व कोचा काचा खे नं पट कथा च्वल । राजु मानन्धरं म्युजिक भिडियो नं सह-निर्देशन अलय परिकल्पना यात । वं परिकल्पना यागु म्युजिक भिडियो त विस्काजात्राया म्येँ , योमारी पुन्हिया म्येँ, होली पुन्हि या म्येँ, गुनिपुन्ही म्येँ खः । वं २०७४ सालय थगु गायनय अए मयजु व मुसु मुसु न्हिल व २०७५ सालय जवं ल्हातं बोलया म्युजिक भिडियो नं पिकाल ।

राजु मानन्धरं संस्कृतिविद सत्यमोहन जोशीया कथा अलय कलाकार ज्ञानकाजी मानन्धरया संवाद खे ऐतिहासिक नाटक अरनिको स्वेत चैत्य खे राजाया अभिनय यात । राजुया खाँ काथं व ऐतिहासिक नाटक स्वक तक राष्ट्रिय नाच घरे व बनेपा पार्टी प्यालेसय केन । नेपाल भाषा जि योम्हा किजा, बैना भवं, एसएलसी, पित्या प्वाया थिथि भूमिका खे कलाकार जुयो म्हित दिल ।

कलाकार छाय जुयमालि धायगु न्ह्यस तथा बले वयकं धाला, रहरं कलाकार जुयधुन अः नसा थें जुल त्वतय मफुत । कलाकार जुयगु या अर्थ थगु खुवी केनयगु खः । समाजय बाँलागु खाँ ब्वयगु अलय विकृति विसंगति ता न्हयो वोयो बाँलागु सन्देश बियगु खः ।

कलाकार जुयागुया फाइद छु दत धाया बलय राजु मानन्धरं धाल । कलाकार जुयेबलय मान सम्मान दर्ई । अतक आर्थिकरुपयां फाइदा काय मफयानि । समाजय जिगु नां जाल , इज्जत प्रतिष्ठा बरेजुल । कलाकार जुयो समाजय बाँलागु सन्देश बिय फई । दुःख खे साथ बेगु

माध्यम ख कलाकार जुयगु धायगु ।

कलाकारतय समस्या बारे न्हि थाडा बलय वं धाल । न्हापांगु समस्या आर्थिक खः । आर्थिक मदयक हनय वानय थाकुई । कलाकारता बांलागु ख्वालं सोइपु नं द । नकारात्मक रुपं स्वईपु नं द । उप्पो सिनं बांला हे धाई । दरबार स्ववायर, विश्व सम्पदासुचि खे सुटिड यायता नगरपालिका ता कर पुलेम । धिवा मरियो छायकन याय मफइगु स्थिति नं द । नाटक त म्युजिक भिडीयो याय म्ये रेकर्ड यायता नं आर्थिक हे म ।

कलाकारिताया अविस्मरणीय क्षण छु द ? धायाबले वं धाल ऐतिहासिक नाटक अरनिको स्वेत चैत्य खे भीमदेव राजाया भूमिका म्हितागु क्षण खः धाल । अरनिको बहु-प्रतिभाशाली म्हा कलाकार खः । ल्हासाया कलाकार जुयो वानयता राजा भिमदेव उज्वं वियोदि । अलय राजा भिमदेव अरनिको छ ल्हासा वानय म आना वड नेपालया नां ति छाय धसा छ बहु प्रतिभाशालिम्हा कलाकार खः आना हुँ दक राजां जुयो निर्देशन वियगु क्षण अविस्मरणीय क्षण खः धाल । वास्तवय ल्हासाया जुजुं नेपाया राजा भीमदेवयाता चीनता कलाकार मालादक इनाप याई अले भीमदेव अरनिको धायाम्हा बहु-प्रतिभाशाली कलाकार खः दक कलाकार त मुंक अरनिको ता चीनय वानय म धाई देशया नां तयतासां अरनिको वानयम म दक उज्जं विई ।

कलाकार जुइपुं दाजुकिजा तकेहेपिन्ता सल्लाह सुभाव व सन्देश छु द ? धाया बले वयकं धाल थगु खुवी केनयगु इच्छा दसा सम्पर्कखे भ्नासं । कलाकारिता खे निरन्तरता बेगु खसा धैर्यता व अनुशासन म । भाषा शैली स्पष्ट जुयम, अभिनयया ज्ञान दसां भं हे बान्ला, डान्स स्टेप ससा अति हे बान्ला । प्राकृतिक सुन्दरता दसा अझ अति हे बान्ला धाल ।

(श्रोतः वयक लिसी याडागु खलाबला व वयक के दगु दसिपौ काथं च्वमि)

लकडी बाछा

तापाक्क छथाय गूं सिथे छगु गांचा दयाचवन । अनहे गामय सिं बंजा छम्ह च्वंचवंगु दु । व सिं बंजाया न्हिथं जंगले वना मिरिमिरि सिं छकु चिना अनहे देशे यंका मी यंका वगु दामं थःगु जिविका हनाचवन । बने वना सिं छकू मी धुनकि व मेगु छू हे ज्या याइम्हा मखु । वाकि दिन पासापिं नापं अनेतने कथं तासम्हिता माकू माकूगु खं ल्हाना दिन बिते याना चवन । उकिहे वैत ल्वयक वया पासापिसं वइत लकडी वाछा धका नां छुना बिल । थुगुहे कथं लकडी वाछाया दिन हना वनाचवन ।

छन्हु दिने वया पासापिं ४-६ म्हा मुना व देश त्वता पिने पिनेहे देश पाखे चाह्यु वनेमाल धयागु ग्वसा यात । धाथें लकडी वाछाया ४-६ म्हा पासापिं मुना पिने देशे उखे थुखे ववं छगु थुजोगु देशय लावल गनजा अनच्वंम्हा राजाया म्हायाय छम्ह सापहे वांमलाम्हा दयाचवन ।

व जुजुयानं वहे याकम्हायाय जुयाचवन जीवनया वैस बनिन अयनं जुजुनं वियाछ्वय मफया चवन । ततः धंपिस धाः वगुहे मखुत उजोम्हा वामलाम्हा मिसा सुनां काई ? थुखें गरीब कुल यापिं मनुतसैं धायके ह्ये छागु मखु । म्हायायमेसियागुखयं न्हिथं राजदरवारे दुने

कच् कच् जुयाचवनीगु । थुखे म्हायाय थःपा हाईन धका जुजुरानीया मने सापहे चिचित्यात्या जुयाचवन । लकडीवाछाया पासापिसं राज दरवारया स्थिति फुक्क सिईका काल । लकडीवाछा नापं हानं खंल्हाबल्हा जुल । “ऐ पासा छं व्याहा याय् यःला !” पासापिसं न्यन । “व्युसाला व्याहा याय् । तर जिथें न्याम्ह सित नं जुजुया म्हायाय विईला ?” लकडी वाछा नं धाल । “का छ सुमुक जक च्वं । जिमिसं भमचा धा वने” पासापिसं धाल ।

फुक्क ग्वसायाना छन्हु वया पासापिं फुक्क मुना राजदर-वारे वना जुजु याथाय् विन्ति यावन । जुजुं थः म्हायाय धाःवगुलिं

विईगु उत्सुक जुयाचवन ।

सकतां खं न्यने धुसेलिं धावपिके जुजुं न्यन । “अं, आम भाजु बाछा खःला !” “खः महाराज, बाछाला खः” पासापिसं धाल ! अथेसा ज्यू । का दिन स्वया, साईत कया विया छ्वये” धका जुजुं लिःस विल ।

जोशि क्यना साईत स्वया भमचा कावनेगु दिन ठीक जुल । तर ईमिसं ध्यवा मदुगुलि खाली पंचे वाजं छगू जक थायका भमचा कावन ।

थुजोगु अवस्था खनाब लकडी वाछायात सापहे पिर जुल । “धिक्कार स्वः, जुजुया म्हायाय का वनेत थुजोगु पंचे बाज छगुचा थायका यंकल, गुलि वेईज्जत, गुलि हेल्ला ज्वीगु । वरू सिना वनेगुहे भिं ज्वी धका लकडी वाछा याकचा छगु वनान्तरे बना यःगायाहे सीना वनेगु धका ठीक यात ।

उथायहे छम्ह ऋषि तपः याना च्वंगु दयाचवन तर व लकडीवाछानं होस मया । अथे आत्माहत्या याय् त्यंगु खना ऋषिं न्यन “हे मनुष्य । छाय छं आमथे आत्मघात याय त्यनागु ?”

“खः महाराजा जित जुजुया म्हायाय कायत पासापिं जन्ति वन वाजं धासा पंचवाजं छगु जक तया यंकुगुलि सापहे ईज्जतः वन उकि सिनावने धका मतित्तया ।”

“का आमथे यायमते, जि छंत दक्व वांलागु वाजं तया-विया छ्वय” धका ऋषि थःगु तपोवलं ईन्द्र महाराज यात पुकार याना स्वर्ग लोक यागु वाजं सताविल । “का श्वहे बाज खल तया जन्ति हु” धका ऋषिं वैत छ्वयाविल ।

धाथें इन्द्रलोकयागु बाजं थाना लायकुलि थ्यंकुवले अनला सारा मनुत मुग्ध जुंया वाजं यागु मधूर सःलं मोहित जुया चवन । उखे जुजुया म्हायाय्या न्हाय तपूका चवन ।

जुजुं यक्व कोसः विया थः म्हायाय्यात विदावारी बिया-छ्वत । जिचा भाजुम्ह धासा नां जक “लकडीबाछा” तर छुं हे मदुम्ह फ्वंगि जुयाचवन । अथे जुसां व मिसा थःगु धन द्रव्य वियागु दुगुलिं माक्व धेवा फुका थःत ल्वयक छं दना आनन्दं वहे लकडी बाछा नापं दिन हना चवन ।

उकिं कर्मया फल धयागु तधं । जुजुया म्हायाय सापहे कूरुपम्ह जुसां वैतहे नं सत्कार याना यंकल । वैगु कर्मया फलाफल हे धाय्माः ।

उलि चिया बाखं थुलि, ध्यो तयगु कुर्ली ।
(नेपःया पुलां बाखं पाखं साभार)

स्वप नगरपालिकाया ज्या भवः त

सांस्कृतिक सम्पदाया भौतिकवादी व्याख्या याय् मः

पुस २९ गते

स्वपया स्थानीय पथ प्रदर्शक परिचालन समितिया ग्वसालय नेपाल मजदुर किसान पार्टीपाखं नकतिनि त्याकः भः म्हा सांसद प्रेम सुवाल जुयाता लसहना नपां स्थानीय पथ प्रदर्शक पिन्ता लाँपु क्यनय्गु नपां म्हासिइका पौ इयगु ज्या इवः बिहिवार छगू ज्या इवः यासे क्वचाल ।

ज्या इवः सं सांसद सुवाल जुं पर्यटनया लाग्ना हलिमय्या भूगोल व संस्कृति अध्ययन नपां स्वापु दःगु तस्कं महत्वपूर्ण विषय खः धायो दिसे देया राजनीतिक परिस्थितिं पर्यटन लाग्ना ल्चिचः लाइगु खाँ ब्याकः दिल ।

स्थानीय पथ प्रदर्शकपिसं पर्यटकपिन्ता न्हँ न्हँ थासय् चाहिलय्ता लाँपु क्यङः च्वंगु खाँ ब्याकसे सांसद सुवालं स्वपया कला व संस्कृतिया खायँ पर्यटक पिन्ता खःगु मखुगु खाँ कानिगुलि लाँजुव पिसं बिचः याय्मः, धायो दिल । भारतं यक्व हॉ निसे गौतम बुद्ध भारतय बुगु धायो मखुगु खाँ प्रसार यायां वयोच्वंगु खाँ कुल दिसे भारतं पर्यटन लाग्नाया लिधंसाय नेपः देता थःगु लाहातय तयो तय तांगु व भारतं नेपः देता वयागु छगू प्रान्त काथं हलिमय ब्यय्ता जुगु खः' सांसद सुवालं धायोदिल ।

वयकलं स्वपया सांस्कृतिक सम्पदाया भौतिकवादी व्याख्या याय्मः धायोदिसे नेपःदे पर्यटनया लागिं तस्कं बांलागु सम्भावना

दःगु दे खः धायोदिसे थुकिता हज्याकः प्रवर्द्धन याय्गु ज्या सरकारं याय्मः धायो दिल ।

न्ह्यागुनं विषयया च्वजायक ब्वनय्मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं लाँजुव पिन्ता मः काथंया तालिम बिइकेता समितिं घ्वासा बियमः जक धायोदिल ।

ज्या इवः सं स्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं इमानदारिता, अनुशासन व भिंगु व्यवहारं पर्यटक लाँजुव पिसं स्वपदे चाह्यु वैपुं पर्यटकपिन्ता बांलागु लिचः लाक छ्वय्ता ज्या याय्मः धायो दिसे पर्यटकपिनिगु निगरानी (स्वयगु) व सुरक्षाया विषय सं आधुनिक प्रविधि छ्यलय्गुलि बः बियो दिल ।

अः याय्गु राजनीतिक घटनाक्रम या

खाँ कुल दिसे वयकलं सत्तापक्षता थः यत्थें मयाकय्ता पानिम्हा प्रमुख प्रतिपक्ष खः धायो दिसे अः नेपाल मजदुर किसान पार्टी वैधानिक रूपं संसदया प्रमुख प्रतिपक्ष जुइगु विचः प्वकः दिल ।

वयकलं सुनं मनू राजनीतिं तापाक्क च्वनय् मफैगु खाँ ब्याकसे सत्ताया लोभ याङः जुइगु राजनीतिक दलं सिद्धान्त अनुसारया ज्या मयाइगु व मौका स्वयो ज्या सानिगु अवसरवादी दल जुई धायोदिला ।

ज्या इवःया सभाया नायो नपां भक्तपुर स्थानीय पथ प्रदर्शक परिचालन समितिया कजि गौतम प्रसाद लासिव जुं नकतिनि त्याकः भः म्हा सांसद प्रेम सुवाल जु याता स्वम्हू देछायो खादा क्वखायकः लसय हांसे स्वप देता पर्यटकीय गन्तब्य स्थल काथं हछ्याय्ता स्थानीय लाँजुव पिनिगु तः हांगु लाहा दै धायो दिल ।

ज्या इवः सं पर्यटक प्रहरी निरीक्षक चन्द किशोर शाह, भक्तपुर पर्यटन बोर्डया छ्याञ्जे रबिन्द्र श्रेष्ठ, स्थानीय लाँजुवः रामेश्वर न्यौपाने, बीटिडिसीया नायो राम सुन्दर भेले व समितिया दुजः दिपेश राज शर्मा जु पिसं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

व हे ज्या इवः सं मू पाहाँ सुवाल जुं स्थानीय लाँजुव पिन्ता म्हासिइका पौ इइ ब्यगु खः सा विशेष पाहाँ प्रजापति जुं तकातपुली पुइका सम्मान ब्यगु खः ।

थःगु तुतिखय् दाडः स्वाभिमान जुयता घ्वासा बियमः

पुस २९ गते

सिद्धि गणेश सहकारी संस्थाया २९ कगु पलिस्थादिं शुक्रवार जूगु सं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जूं मू पाहाँया भाला कुबिसे सिद्धिगणेश सहकारीया २९ दाया अनुभव देश व समाजया लागिं तस्कं महत्वपूर्ण जुइगु खाँ ब्याक दिल । ख्यें मछैगु

थासय् लगानी यायगु भिंगु ज्या मखु धायोदिसे वयकलं अपलं ब्याज बियगु लोभ क्यड सर्वसाधारण जनताया धेबा ज्वडः बिसे वानिपुं सहकारीया विरुद्ध जनताता इलय् हे ध्वाथुईके बियो ख्वप देया सहकारीत छप्पा छधि जुयमः धायोदिल ।

सहकारी संस्था सहकारी मूल्य मान्यता व सिद्धान्त काथं हज्याय् मः गु खाँ ब्याकसे वयकल संस्थां दुजः पिन्ता थःगु तुतिखय् दानय् फैगु याडः स्वाभिमानि जुयो म्वायगु स्यूनय्मः धायो दिल ।

नेपाली कांग्रेस, माओवादीया नायो पुष्कमल दाहालता प्रधान मन्त्रीया लागिं विश्वासया मत ब्यूगुलिं कानूनी, व्यवहारिक व नैतिक रूपं प्रतिपक्ष जुय मफैगु खाँ ब्याकसे प्रमुख प्रजापति जूं

अःयायगु संसदय् नेपाल मजदुर किसान पार्टी प्रमुख प्रतिपक्ष जुयो ज्या सानिगु खाँ ब्याकः दिल ।

वयकलं सत्ताया लोभ व न्ह्याथे याडः जूसां सत्ताय वानिगु ल्वय दःपुं शासक दलपिसं जनताता भियायगु स्वयो थःगु प्वा जक थानयगु ज्या याइगु खाँ ब्याकसे कांग्रेस, एमाले, माओवादीत छपु हे दैचाय् पिडि तःगु लैं थें खः धायोदिल । वयकलं अजगु अवसर वादी पार्टी जनताया भिं मयाइगु खाँ ब्याकसे धात्थेगु मार्क्सवादी, लेनिनवादी व माओविचारधारा कः घाड समाजवादी क्रान्ति निः स्वानयता ल्वाडः च्वंगु नेपाल मजदुर किसान पार्टी सिद्धान्त कय्च्याड हज्याडः च्वंगु सिद्धान्तनिष्ठ पार्टी खः धायोदिल ।

ख्वप नगरपालिकाया ज्या इवः नपां विकास निर्माणया ज्या त देया लागिं ब्वस्यलागु ज्या जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं नेमकिपा या अग्रज पिनिगु योगदानं थथे जुय फःगु खः धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिका वडा नं ७ या वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं सिद्धिगणेश सहकारी देशया ब्वस्यलागु सहकारी मध्ये खः धायोदिसे थुकिया मू हुनि थुकिया पदाधिकारी पिसं यागु मेहनत व इमानदारिता खः धायो दिसे मज्युगु ज्याया कुंखियगु व खःगु खाँ डालकायगु ज्या संगठनया अनुशासन काथं हछ्यायता बः बियो दिल ।

भक्तपुर जिल्ला वचत तथा ऋण सहकारी संस्थाया नायो कृष्ण गोविन्द लाखा जुं न्हय्कथें पारदर्शि मजगु संस्थाय् धेबा मुनय् मज्यु धायो दिल सा संस्थाया नायो रुद्र नारायण लाखाया नायो सुई जुगु उगु ज्या इवः सं संस्थाया पदाधिकारी पुं राजेन्द्र दुमरु, राजन लाखा व जयराम गोर्खाली नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

महेश्वरी बचतया साधारण सभा

पुस ३० गते

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया मू पाहाँलय् ख्वप नगरपालिका वडा नं ७ वाँचु त्वालय् च्वंगु महेश्वरी बचत व ऋण सहकारी संस्थाया १५ कगु साधारण सभाया उलेज्या पानसय् मता च्याकः याडः दिसे ख्वप देता ज्ञान विज्ञानया मू थाय् पर्यटकीय गन्तब्य दयकेगु आजु ज्वडः हज्याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे सहकारीया ग्वाहाली ख्वपया म्हासिइका ल्यंकः तयता घ्वासा जूगु खाँ काडः दिल ।

ख्वप देता यच्चुपिचुगु व हलिमय स्वयं लाइकगु नगरकाथं हछ्यायता नगरबासीपिनिगु ग्वाहाली मदय्कं मगा धायोदिसे वयकलं नमूना नगरया नागरिकपुं सभ्य व सुसंस्कृत मजुसैं मगा धायो दिल ।

वयकलं विदेशी धेबां यागु विकासय् थःगु धायगु भावना ब्व मलानिगु खाँ कुलदिसे ख्वप देया विकासबारे देया थी थी नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं नपां अनुभव कालबिल याडः च्वडागु

खाँ ब्याकः दिल ।

अथेहे ७ वडाया वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं सहकारी संस्था पाखं सामाजिक विकासय् याडः च्वंगु ग्वाहाली च्वछाय् बहजु धायोदिसे वडाया विकास निर्माण व सुचुकुचु थजगु ज्याखय् न्ह्याब्लें साथ व ग्वाहाली दयो च्वनिगु विश्वास प्वंकः दिल ।

अथेहे पूर्व वडाध्यक्ष कृष्ण गोविन्द खाइजुं जनताता ठगय् याइगु सहकारी संस्थात खानय् दयो वसेलिं जनताया मनय् ग्याचिकु पहः खानय् दयो वगु खाँ ब्याकसे समुदायया लिधंसाय् चाय्कः तःगु सहकारीदक धेबा मुनयता सल्लाह बियो दिल ।

संस्थाया नायो विवेक कुस्मांया सभानायोलय् जूगु उगु ज्या इवः सं सिद्धिगणेश साकोसया छ्याञ्जे विष्णु प्रसाद दुमरु, दाँभारी राजुराम ख्याजु पिसं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

नपालाय्गु ज्या इवः

व्यक्तिगत स्वार्थ त्वः त समर्पणया भावनां प्याकः जनताया सेवाय् जुइपुं मनूतय्के निराशापन वइमखु । उगु खाँ नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नायो भाजु नपां वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायण मान बिजुक्छे (रोहित) जुं स्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु स्वप माध्यमिक विद्यालय, स्वप कलेज, शारदा क्याम्पस व स्वप कलेज अफ ल खय् ज्या साडः द्यूपुं शिक्षक व कर्मचारीपुं नपां दाच्छीया छक नपा लाय्गु ज्या इवः सं काडः द्युगु खः ।

नेमकिपाया नायो भाजु नारायणमान बिजुक्छे जुं नेमकिपा समाजवादी ब्यवस्था निःस्वानयता ल्वाडः च्वंगु नपां स्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधिपुं नं समाजवादी बिचः काथं ज्या साडः च्वंगुलिं स्वप नगरपालिका थाँ फुक्क स्थानीय निकायतय्गु लागिं चासोया विषय जुयो च्वंगु दः धायोदिल ।

वयकलं उत्पादनया मू म साधन व स्रोत सामाजिकीकरण, शिक्षा, स्वास्थ्य निः शुल्क, योग्यता काथंया ज्या व ज्या काथंया ज्यालाया बन्दोबस्त हे समाजवादी ब्यवस्थाया प्रमुख विशेषतात खः धायो दिसे स्वप नगरपालिकां सर्त दःगु विदेशी ग्वाहाली मकःसेँ जनभावना काथं ज्या साडः च्वंगु च्वछाय् बहजु धायोदिल ।

नेमकिपां निःस्वार्थ काथं देश व जनताया सेवा याय्गु आजु ज्वडः कार्यकर्तापिन्ता प्रशिक्षित यागुलिं हे स्वप दे मेमेगु जिल्ला तय्गुलि बिस्कं म्हासिइका ज्वडः हज्याय् फगु खाँ नायो भाजु रोहित जुं कुलदिसे नेमकिपां न्हापांगु पलाय् किसान आन्दोलनता हचिइकगु, नेकगु पला सुचुकुचु अभियान हछ्यागु अः शिक्षा स्वास्थ्यता बः बियो जनताता राजनीतिक रुपय् ग्वाकः छप्पा छधियाडः थंयकय्गु ज्याखय् हज्याडः च्वंगु दः धायोदिल ।

राजनीतिक विकृति व बेथिति न्हांकयता राजनैतिक आन्दोलन हे हछ्याय् मःगु खाँ स्पष्ट यासे नायो भाजु रोहित जुं

सशस्त्र संघर्ष जक समाजय् हय्पा हय्फै धायो दिसे बेलायतया पुँजीवादी क्रान्ति, आन्दोलन, फ्रान्सेली राज्यक्रान्ति अक्टोबर समाजवादी क्रान्ति, चीनया किसान आन्दोलन व भियतनामया विरुद्ध सं. रा. अमेरिकी युद्धया बारे पार्टी कार्यकर्ता पिन्ता ध्वाथुइकः प्रशिक्षित यागुलिं हे, नेमकिपाया कार्यकर्ता पिन्के निराशा मवगु खः धायोदिसे नायो भाजु बिजुक्छे जुं थः जकनय् धाय्गु व्यक्तिगत स्वार्थ त्वः तः समर्पणया भावनां जनताया सेवाखय् जुइपिन्के निराशापन वइमखु धायोदिल ।

संसदीय पक्षया बांलागु पक्ष धाय्गु हे प्रतिपक्षीय व्यवस्था खः धायोदिसे वयकलं सत्ता स्वार्थखय् प्यपुडः नेपाली कांग्रेस प्रचण्डया सरकारता विश्वासया मत ब्युगु दुर्भाग्य खः धायोदिल ।

अन्तर्राष्ट्रिय राजनीतिया खाँ कुल दिसे नायो भाजु रोहित जुं दथ्वी छँ बाधा व्यवधान (पंगः) मवल धःसा सन २०३० तकया दुनय चीन हलिमय दकलय् तः हांगु अर्थतन्त्र दःगु देश जुइगु पक्का जुगुलिं हे उकिता पानयता सं. रा. अमेरिकां चीनता मःगुं स्वगु पंगःत हयो बाधा व्यवधान विय्गु दुस्प्रयास याडः च्वंगु दः धायो दिसे सं. रा. अमेरिकां युद्धया लाँपु ज्वनय तां सां चीनं वार्ताया लाँपु ज्वडः विश्वय् शान्ति निःस्वानय्गु कृतः मदिकक याडः च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

नेमकिपाया छ्याञ्जे नपाँप्रतिनिधि सभाया सांसद प्रेम सुवाल जुं शासक पार्टीया सांसद पुं भारतीय विस्तारवाद व अमेरिकी साम्राज्यवादता पोष याइपुं जुगुलिं अमिसं भारतीय विस्तारवादया विरुद्धय सः तय्मफूगु खः धायोदिसे देया सार्वभौमिकता व भू अखण्डता रक्षा नपां ज्यासाडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया पालिडः नेमकिपां संसद व सडकय् ल्वाडः वयो च्वंगु खाँ कुल दिसे अजनं ल्वाडः च्वनिगु खाँ ब्याकः दिल ।

संघीय संसद्या पदाधिकारी व दुजः पिनिगु पारिश्रमिक व सुविधा ऐन २०७३ या दफा २(ड) (४) खय् प्रतिनिधिसभा सं प्रधान मन्त्रीता विश्वासया मत मब्युगु दस प्रतिशत वा व स्वयो अपः दुजः दःगु दल मरुसा सभामुखं प्रमुख प्रतिपक्ष दल क्वः छिडः बियगु व्यवस्था दःगुलिं प्रधानमन्त्रीता विश्वासया मत मब्युगु नेपाल मजदुर किसान पार्टी हे प्रमुख प्रतिपक्ष दल जूगु सांसद प्रेम सुवालं काडः दिल ।

संसदीय ब्यवस्थाय बहुमत कःगु दलं शासन सञ्चालन याइगुलिं संसदय् छुं नं दलया बहुमत मवतलय निर्वाचन याडः च्वनय् मःगु बिचः सांसद सुवालं तयो दिल ।

वयकलं कानून दय्केगु थाय संसदय् कानूनमा पालना मयासा देशय् अराजकता कायम जइगुलिं कानून फुक्कसिता उथिंयंक लागू जुयमः धायो दिसे नेमकिपां नय्गु नसा (खाद्यान्त) खय् थःगु

तुतिखय् दानय् फय्केगु, माद्यामिक तह तकया शिक्षा निःशुल्क व अनिवार्य नपां विश्वविद्यालय शिक्षा निःशुल्क याय्गु, स्वदेशय हे ज्या दय्कः बियगु, स्वास्थ्य उपचार निःशुल्क याय्गु, नेपाली ल्यासे ल्याम्हो पिन्ता भाडामा सिपाही दय्किकु गोर्खाभर्ती केन्द्र, नेपः ता भारतया सुरक्षाया कुसाचा याइगु सन १९५० या सन्धि, अमेरिकी कानून व नीति पालना याय मालिगु एमसीसी सम्भौता, अमेरिकी सेनां नेपाली सेनाया ब्यारेक लाहातय्काइगु एसपीपी साभेदारी, नेपः देता सिक्किम थं याइगु नागरिकता बिधेयक खारेज यायमःगुः थजगु विषय संसदय् थवयक सां सत्ता गठबन्धनं न्हयपं सिलीं चाय् हे दुता मछ्वगुलिं प्रधानमन्त्रीता विश्वासया मत मबियागु खाँ सांसद सुवालं धायो दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेज सञ्चालक समितिया नायो भाजु, ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख नपां ज्या इवःया सभाया नायो भाजु सुनिल प्रजापति जुं म्हवचा धेबां दांक भिंकः बांलागु शिक्षा वियगु तातुडु : ख्वप नगरपालिकां शैक्षिक संस्थात चाय्क च्वंगु खाँ कुल दिसे शासक पार्टी तय्गु गलत नेतृत्वं याडः, शैक्षिक संस्थाय् अनियमितता, भ्रष्टाचार, बेथिति भन भन अप्वयो वगुलिं यक्व यक्व ब्वनामिपुं विदेशय् वानय् मः गुलिं ब्वनामिपिन्ता थःगु तुतिखय् दाडः देशभक्ती जुयमः धाय्गु भावना ब्वलांक मब्युसे मगागु बिचः तयो दिल ।

नेमकिपाया निर्वाचन घोषणापत्र काथं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पदा ल्यंक, म्वाकः तय्गु, सुचुकुचुखय् विशेष ध्यान तयो विकास निर्माणसं स्थानीय स्रोत व साधन छ्यलः उपभोक्ता समिति पाखं ज्या साडः च्वंगु खाँ प्रमुख प्रजापति जुं काडः दिल ।

सरकारं न्हयार्थिन्योगु पंगःत थानय् ह्यतांसां ख्वप नगरपालिकां समाजवादी बिचः ता कय्च्याडः देश व जनताया सेवाखय् जनप्रतिनिधिपुं इमानदार जुयो हज्याडः च्वनि धायो दिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां यँ जिल्ला कमितिया नायो भाजु नारायण महर्जनं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कःतःगु कलेजं

दांकः भिंक बांलाक : शिक्षा बियो गौरवयाय् लाइकगु ज्या यागु दः धायोदिल ।

नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां बागमती प्रदेशया सांसद सुरेन्द्र राज गोसाईं जुं ख्वप सर्कलय् ज्या साडः, च्वंपू शिक्षक व कर्मचारी पिनिगु सेवा मदिकक याडः च्वंगुलिं हे तःलाडः वाडः च्वंगु खः धायोदिल । वयकलं तः लाकय्ता मदिकक कुतः याडःल्वाल्वां हनय् वानय् फय्के मः धायो दिसे सरकार तालय् मलागु खाँ न्हियान्धिं पत्र-पत्रिकाय् बुँखाँ खं उल क्यडः च्वंगु खाँ काडः दिसे देया विकृति, बेथितिया विरुद्धय् शिक्षक-प्राध्यापकपिसं कलेजया कक्षा क्वथाता दबु काथं छ्यलय् मः धायो दिल ।

पार्टीया मेम्हा केन्द्रीय दुजः नपां बागमती प्रदेशया सांसद सृजना सैजुं ख्वपया शिक्षक व कर्मचारी पिनिगु निःस्वार्थी, इमानदारिता, व लगनशीलतां याडः ख्वप सर्कलया कलेजत गौरव याय् लाइकगु जुगु खः धायोदिसे शिक्षक प्राध्यापक पुं देया बौद्धिक वर्ग खः । वयक पिसं खःगु व मखुगु खाँ क्व छिडः ल्ययो जनताता सचेत याय्गु कर्तब्य काथं हज्याय् मः धायो दिल ।

स्वायत्तता व विकेन्द्रीकरणता हज्याकः बः बियो थं कगु जूसा संघीयता हे म्वःगू बिच : तयो दिसे वयकलं नेमकिपाया सभासदपिसं प्रखर प्रतिपक्ष काथं जनताया सः प्रदेश सभाय् थ्यंकय्गु बचं बियो दिल । नेमकिपा पाखं प्रदेश सभाया दुजः गीता काफ्ले जुं नेमकिपा बिचः व सिद्धान्त कः घाडः प्रदेश सभाता छ्यलय्गु खाँ काडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकाया उप-प्रमुख नपां व्यवस्थापन समितिया उपाध्यक्ष रजनी जोशी जुं निर्वाचन घोषणा पत्रता अक्षरस पालना याडः ख्वप नगरपालिकाया जनप्रतिनिधि पिसं ज्या साडः च्वंगु दः धायोदिल ।

ज्या इवः सं ख्वप कलेजया प्राचार्य रूपक जोशी, ख्वप मा. विया प्राचार्य प्रकाश कुमार श्रेष्ठ व शिक्षक कमिनिका न्याइच्याई नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

पारदर्शिता व इमान्दारीता हे जनताया विश्वास काय्गु आधार

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पारदर्शिता व इमान्दारीता हे जनताया विश्वास काय्गु आधार खः धायो दिल । उगु बिचः खवप नगरपालिका वडा नं ८ सं ल्हवनय् कानय याडः च्वंगु हरिशंकर नारायणया देगः उलेज्या सं काडः दिसे वयकलं खवपदेता न्ह्याब्लें म्वाडः च्वंगु थें याडः तय्ता खवप नगरपालिकां इलय व्यलय मदिकक सांस्कृतिक ज्या इवः कासा नपां थी थी ज्या इवः त याडः च्वंगु दः धायो दिल ।

वयकलं सम्पदा संस्कृति म्वाकः तय्गुलि विदेशी तय्के धेबा मकःसिं थःगु हे पौरखं याय् मः गुखायें सकलसिनं बिचः याय्मः धायो दिसे मेपिनिगु ग्वाहाली जक फ्वनय्गु याः सा भी अल्छी जुडुगु खाँ ब्याकसे फछिफक्व खवप नगरपालिकां जनताया ग्वाहाली कायो थःगु हे स्रोत व साधनं ज्या याय्गु कुतः याडः च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

सांस्कृतिक सम्पदात ल्यंकः म्वाकःतयता स्थानीय जनताया धेबां काय मरुगु ग्वाहाली दयो च्वंगु खाँ काडः दिसे वयकलं जनप्रतिनिधि, स्थानीय जनता व कर्मचारी पिनिगु मंकः कुतलय खवप दे ग्यसुलाडः ब्वस्यलाडः वयो च्वंगु दः धायोदिल ।

शहरी विकास व भवन विभागया प्रमुख कोषनाथ अधिकारी जुं खवप नगरपालिकाता पुनःनिर्माण प्राधिकरणपाखं डागू करोड तका दां छखय् लिइकागु धःसां लिपा डय्गु लाख तका दां जक ब्यगुलिं नेगू योजना न्ह्याकय् फःगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं खवपया नेगू योजनाया लागिं ७२ लाखया ल.ई जूगुलिं टेण्डर याबलय् भारती कन्स्ट्रक्सनं ४७ लाख व नेद्व तका दामं याय्गु बोल कबोल या काथं छगू योजना हरिशंकर देगः दानय्गु ज्या क्वःछिगु खाँ ब्याकः दिल ।

खवप नगरपालिका वडा नं ८ या वडाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजुया सभानायोलय जुगु उगु ज्या इवः सं पूर्व वडाध्यक्ष महेन्द्र खायमली, गणोजु दाफा भजनया नायो कृष्ण हरि गणोजु नपा सम्पदा शाखाया प्रमुख राम गोबिन्द श्रेष्ठ व वडाया दुजः सुमित्रा बोहजुं सम्पदा ल्हवनय् कानय् लिपा ल्यंकः तय्गु नं भीगु मंकः कर्तव्य खः धायो दिल

सम्यक दान

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु आइतबार माघया सङ्क्रान्तिया दिन सं खवप नगरपालिका वडा नं १ या थाथुबही सं जूगु सम्यक दान पर्व आना हे भायो स्वयो दिल ।

समीक्षा बैठक

खवप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु खवप अस्पतालया ग्वसालय जुगु महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका पिनिगु खुल्लाया लिफः स्वय्गु (अर्ध बार्षिक समीक्षा) ज्या इवः जुल ।

समीक्षा बैठक

माघ ४ गते

'छँ छँ नर्सिङ सेवापाखं लच्छिया दृष्टी स्वयो अपः छँ खा व स्वद्व घरपरिवारता स्वास्थ्य सेवा बियो वयो च्वंगु दः ।' ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिया नायोसुई ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु ख्वप अस्पतालया ज्या सानिपुं छँ छँ नर्सिङ पाखय्या वडाया नर्स पिनिगु पुस महिनाया लच्छिया लिफःस्वयगु नगरपालिकाया सभाकक्षसं जुगु समीक्षा बैठकसं प्रमुख जुं धायो दिल ।

बैठकसं प्रमुख प्रजापति जुं जनताया धात्थेगु समस्या थुइकः जनताया छँ छँ वाडः सेवा याइपुं वडाया नर्स पिन्ता जनताया भावना थुइकः ज्या सानयता लाँपु क्यडः दिल ।

ख्वप नगरपालिकां याडः वयो च्वंगु च्छाय् बहगु शैक्षिक लागां अपलं ब्वनामि पिसं च्वय थ्यंकया शिक्षा ब्वनय् खांगु खाँ ब्याकसे अः ख्वप नगरपालिकां स्वास्थ्यता हृदाय तयो ज्या साडः च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

जनताया सेवकजुयो ज्या सानयगु मतिं नर्सिपिसं ज्या सानयता आग्रह याड दिसे प्रमुख प्रजापति जुं छँ छँ नर्सिङ सेवां लच्छिया दृष्टिखा छँ व थ्यं मथ्यं स्वद्वति घर परिवारया स्वास्थ्य जाँच याडः वगु ल्याचा दःगु खाँ ब्याक दिल ।

दायँ दायँ पतिकं नगरया हिगुं तुं वडाया थी थी ल्वयया बारे मदिकक स्वास्थ्य शिविरत न्ह्याकयगु ज्या इवः काथं थुगुसी श्वास-प्रश्वास या शिविर क्वचाय् धुंगु खाँ काड दिसे वयकलं नगरया सामुदायिक ब्वनय् कुथि नं मदिकक स्वास्थ्य शिविरत यायगु कुतः जुयो च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

ख्वप अस्पतालया डाक्टर रत्न सुन्दर लासिव जुं छँ छँ या नर्सिपिसं वडा कार्यालय नपां मिलय जुयो नगरबासी ल्वगी पिनिगु सेवायायता घवासा बियो दिसे छँ छँ वानयगु इवल्य् छँ या परिवार पिन्ता नं आधारभूत स्वास्थ्य जाँचया उपाय काडः थुइकः तकय् फैगु खाँ काडः दिल ।

बैठकसं ख्वप नगरपालिका वडा नं १ निसें १० वडाया नर्स पिसं पुस महिनाय् याडागु छँ छँ नर्सिङ सेवाया स्वास्थ्य तथ्याड्क पिब्वयो दिल ।

भूकम्प सुरक्षा दिवस

माघ ५ गते

ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु ख्वप ईञ्जिनियरिङ कलेज व ख्वप कलेज अफ ईञ्जिनियरिङ्या मंकः कुतलय २५कगु भूकम्प राष्ट्रिय सुरक्षा दिवसया लसताय ख्वपया दतात्रय त्वाल्य् विहिवार जनचेतना मूलक शैक्षिक सामग्री ब्वज्या जुल । उगु ज्या इवः नेमकिपाया नायो भाजु वरिष्ठ राजनीतिज्ञ नारायणमान बिजुकुछँ (रोहित) जुं याड दिल ।

ज्या इवः सं नायो भाजु बिजुकुछँ जुं चां काकः, ल्वहँ व सिँ व प्राकृतिक स्रोतत छ्यलः भीगु थःगु हे मौलिक पहलं छँ दानयगुलि अनुसन्धान याडः स्वयमःगु खाँ ब्याकसे मौलिक कला व

सच्छि व नेगूगु ख्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

सीपयुक्त प्रविधिं छ्यल दांगु छँत(संरचना) तः भवखाचां उलि स्यंक्य मफःगु खाँ कुल दिल ।

छँ दानयगु न्हँ न्हँगु व आधुनिक प्रविधित द्वहँ वसेलिं भ्नीगु थःगु पह्या मौलिक छँत मदयो वांगु खाँ ब्याकसे ब्वयता जक पुलांगु पह्या छँ दानिगु मिलय मजु धायो दिल ।

सिमन्टीया छँ च्वपिन्ता स्वँ व नसाया ल्वचं कयो च्वंगु पाख्य सचेत यासे नायोभाजु बिजुक्छँ जुं ख्वप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु कलेज अनुसन्धानता बः बियो तः भवखाचं स्यंक्य मफैगु काथंया छँ दानयता सचेत यायां यंक्य मः धायो दिल ।

ज्या इवः या सभायानायो नपां ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं तः भवखाचां स्यंकः ब्यगु जक मखुसें नगर हकनं भिंकः बांलाक दानयता अवसर नं दःगु खाँ ब्याकसे ख्वप नगरपालिकां

भौतिक पूर्वाधार व निर्माण मापदण्ड दय्कः तः भवखाचां स्यंक्य मफैगु काथं दांक्यता मः काथं ब्यवस्था याडः च्वंगु खाँ ब्याक दिल ।

ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु ख्वप इन्जिनियरिड कलेज व ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिड विकास निर्माणया लागिं मःपुं दक्ष जनशक्ति ब्वलाकः भिंकः बांलाकः दांक्य बियता देब्याकः, ग्वाहाली याडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे नगरपालिकां दायँदायँ पतिकं दाज्याख्य स्वापु दःपुं डकःमि व सिंकःमि नपांया सकल प्राविधिकपिन्ता भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि सम्बन्धी तालिम ब्यू ब्यू वयो च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

भक्तपुर जिल्लाया प्रजिअ रुद्रादेवी शर्मा जुं वि.सं १९९० सालया तः भवखाचाय्गु लुमन्तिसं दायँदायँ पतिकं भूकम्प सुरक्षा दिवस डायकः वयो च्वंगु खाँ काडः दिसे चकांगु ख्यः व सार्वजनिक थाय् ल्यंकः म्वाकः तयता स्थानीय तहं बिचः याय्मः धायोदिल ।

ज्या इवः सं ख्वप इन्जिनियरिड कलेज व ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिडया प्राचार्य पुं सुजन माक व सुनिल दुवालं भूकम्प प्रतिरोधी क्षमता अप्वयकेता भवखाचाया विषय अध्ययन अनुसन्धानता मदिकक हछ्याड यंक्य मःगु नपां ख्वप इन्जिनियरिड कलेजं भूकम्पया विषय स्नातकोतर तर्गिया अध्ययन अध्यापन चायकगुलिं याडः थजगु ब्वज्या याय् फःगु खः धायोदिल ।

ज्या इवः सं ख्वप कलेज अफ इन्जिनियरिडया उप-प्राचार्य रत्न शोभा प्रजापतिं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

भूकम्प सुरक्षा दिवसय् मू पाहां व पाहांपुं

दातात्रय देगः या हःनय तचपाल व ख्वपय् ख्वप इन्जिनियरिड कलेजया ब्वनामिपिसं भूकम्प दिवसया लसताय यागु ब्वज्याया किपात

ख्वप नगर प्रमुख वीरेन्द्र नगर प्रमुख नपां

माघ ८ गते

सुर्खेत, ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व सुर्खेत विरेन्द्र नगर नगरपालिकाया प्रमुख मोहनमाया भण्डारी (ढकाल) प्रमुख भण्डारीया सभाकक्षसं नपालाडः दिसे थःथःगु अनुभव कालबिल याडः दिल ।

वहे इवलय प्रमुख प्रजापतिं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा व स्वास्थ्य लागाय् याडः च्वंगु कुतः या खाँ कुलदिसे ख्वप नगरपालिकां ख्वपया नगरबासी पिन्ता सहूलियत काथं शैक्षिक ऋण बियोच्वंगु थी थी विषय पिचडी तकयायपिन्ता छात्रवृति ब्यू ब्यू वयागु खाँकाडः दिल । नपां ख्वपया मूख्य आम्वानी पर्यटन जूगुलीं कतकय् ध्याछ धेवा हे मकसिं सम्पदा ल्यंकः स्वाकः तय्ता ल्हवनय कानय याडागु नपां विकास निर्माणया ज्या हज्याकागु खाँ नं वयकलं व्याक दिल ।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाया प्रमुख भण्डारी जुं उगु नगरपालिकां हिदाया शैक्षिक रणनीति दय्कः हज्याडः च्वडागु खाँ व्याकसे च्वय्या शिक्षा काय्गुली निजी स्वयो सरकारीखय् आकर्षण दःगु खाँ व्याकसे वयकलं ख्वप नगरपालिकाया असल अभ्यासया खाँ थमनं नं सियागु खाँ काडः दिसे नगरपालिकाया अवतार व चुनौतीया लागत नं न्हिथाडः दिल । वयकलं सुर्खेत जिल्ला कर्णाली प्रदेशया राजधानी जुगुलिं प्रदेश यायहे शैक्षिक गन्तव्यया मूथाय् खः धायो दिसे वीरेन्द्रनगर नगरपालिकां हिंडागु शैय्याया अस्पताल दय्कः च्वडागु नपां महिला व बाल बालिका लागा दुनय् प्रसुती सेवा बांलाक सञ्चालन जुयो च्वंगु दः धायोदिल ।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाया दाच्छिया आम्वानी २७ करोड थ्यं मथ्यं दःगु खाँ व्याकसे प्रमुख भण्डारी जुं नगरपालिकां सेवा वियमःगु यक्व हे दः गु अलय संघीय सरकारया अनुदान मदय्कः नगरपालिकां ज्या न्ह्याकय्ता थाकुगु खाँ व्याक दिल ।

तेक्वाण्डो कासामिपुं ब्वति कःवान

माघ ११ गते

ख्वप नगरपालिकाया कार्यवाहक प्रमुख रजनी जोशीपाखं जैसीदेवी युथ क्लब येँ या ग्वसालय जुइगु वागमती प्रदेशस्तरीय मेयर कप तेक्वाण्डो धिंधिबल्लासं ख्वप नगरपालिका पाखं ब्वतिकः वापुं कासामिपिन्ता ट्रायकसुट इड बिल ।

अथेहे माघ ६ गते का. वा प्रमुख रजनी जोशी जुं ख्वप ई. कलेज व ख्वप कलेज अफ इञ्जिनियरिङ्गया मंकः कुतलय जुगु भुकम्प इञ्जिनियरिङ्ग विषयया राष्ट्रिय स्तरया स्वकगू सम्मेलन उलेज्या याडः दिल ।

उगु नपालय्गु ज्या इवः सं ख्वप नगर प्रमुख प्रजापति जुं ख्वप नगरपालिकाया ग्वसालय फागुन ५ गते निसें ९ गतेतक जुइगु अन्तर नगर कासाया धिंधिं बल्ला याडः वगुलि थुगुसी 'खोखो' कासाया धिंधिं बल्ला जुइगु खाँ व्याकसे उगु नगरपालिकां ब्वतिकायो बिया दक पौ लः ल्हाडः दिलसा प्रमुख भण्डारी जुं फछिंफक्व ब्वति काय्गु आश्वासन बियो दिल ।

नपालाय धुक प्रमुख प्रजापती जुं प्रमुख भण्डारी जुयाता ख्वप नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं बियो द्यगु खःसा प्रमुख भण्डारी जुं नं मतनाया चिं लः ल्हाडः बियोदिल ।

उगुज्या इवः सं ख्वप नगरपालिका वडा नं १ या वडाध्यक्ष श्याम कृष्ण खत्री, कार्यपालिकाया दुजः रंजना त्वाती, नेक्राविसंघ या केन्द्रीय नायो प्रकाश गुरुड, नेमकिपा सुर्खेत जिल्ला समितिया छयाञ्जे धनेन्द्र वि.क., विरेन्द्र नगर जिल्ला समन्वय प्रमुख वडा नं १९ या वडाध्यक्ष नपां ख्वप सरुवा जुयो भः म्हा न्हँम्हा प्रमुख जिल्ला अधिकारी खगेन्द्र रिजाल पुं नपांया उपस्थित जूगु जुल ।

प्र.जि.अ. रुद्रादेवी शर्मा जू याता बिदाई

माघ १० गते

खवप नगरपालिकाया गवसालय खवप जिल्लां सरुवा जुयो भ्रः म्हा रुद्रादेवी शर्मा जू याता खवप नगरपालिकाया सभाकक्ष सं बिदाइ बियो दिल ।

ज्या इवः सं न्वचु तयो दिसे कार्यवाहक प्रमुख रजनी जोशी जुं सरुवा जुयो भ्नाय् तांम्हा प्रमुख जिल्ला अधिकारी सकारात्मक

सोच दः म्हा, अः पुक, बांलाक ज्या साडः दिम्हा कुशल प्रशासक जुगुलिं थःगु बिस्कं म्हासिका पिठवय फःगु खाँ ब्याकसे वयकया हिंखुलाया कार्यकाल तः लागू खाँ ब्याक दिल ।

ज्या इवः सं प्रमुख जिल्ला अधिकारी शर्मा जुं खवप दे पुरातात्विक, सांस्कृतिक व ऐतिहासिक नगर खः धायो दिसे स्थानीय तहया जनप्रतिनिधि, कर्मचारी पिनिगु ग्वाहाली याडः कार्यकालय् अःपुक कर्तव्य निर्वाह याय् फःगु खाँ ब्याकसे ज्या यायगु इवलय खवपय् नं सय्कागु ज्ञान श्वनलिपा छ्यलय्ता काथं छिनिगु खाँकाड दिल ।

वयकलं खवप नगरपालिकाया ज्या दे या मेमेगु नगरपालिकां सय्क काय् छिंगु खाँ ब्याकसे खवप नगरपालिका शिक्षा, स्वास्थ्य, विकास निर्माण व सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु व सुचुकुचु नपां अपलं लागाय् हदाय् लाक ज्या साडः चवंगु स्थानीय तह खः धायो दिल ।

ज्या इवः सं कार्यवाहक प्रमुख जोशी प्र.जि.अ. शर्माजु याता खवपया लोकंहवागु म्हुवय्खा इयो, पुतु म्हिचा व नगरपालिकाया पिथनात उपहार काथं मतिनाया चिं लः ल्हाड दिल ।

पार्टी निःस्वाना दिंया लसताय् थी थी जिल्लाय ज्या भवः

समाजवादी व्यवस्था ज्या साडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया स्वर्ग खः

माघ ८ गते

नेपाल मजदुर किसान पार्टीया पलिस्थादिंया लसताय् नेमकिपा सुर्खेतया गवसालय जूगु अग्रज कार्यकर्तातयगु मुंज्यासं मू पाहां नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नपां खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पुँजीवादी व्यवस्थाय् ज्या साडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया

अवस्था भन भन क्वम्हयो वांगु खाँ कुल दिसे नेमकिपां ज्यासाडः नैपुं ज्यापु ज्यामिया स्वर्ग समाजवादी व्यवस्था ह्यता ल्वाडः चवंगु खाँ ब्याक दिल । रुसी संशोधनवाद सामाजिक साम्राज्यवादय् पतन, नेपःया कम्युनिष्ट आन्दोलनय् खोटा विचः या खण्डन व पाकिस्तान

सच्छि व नेगूगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

क्वचा ज्यडः बङ्गला देश दःगु व चुनाव्य् ब्वतिकाय्गु खाँखं नेमकिपा पलिस्था याय् मःगु खः धायोदिल ।

ज्या इवः सं सुखेतया सभानायो हरिबहादुर बोहरा, ने.क्रा. विसंघया केन्द्रीय नायो प्रकाश गुरूड, खप नगरपालिकाया १ वडाया वडाध्यक्ष श्यामकृष्ण खत्री, ने.क्रा.कि. संघया केन्द्रीय दुजः प्रेमकुमार थापा लगायत थी थी वर्गीय संगठनया दुजःपिसं न्वचु तयो द्यगु खः ।

अथेहे दैलेखया गुराँस गाउँपालिकाया घोडाबास व दैलेख चामुण्डा विन्द्रसैनी नपा ७ या कार्यकर्ता पिन्ता २०७९ माघ ८ गते केन्द्रीय दुजः सुनिल प्रजापति जुं समसामयिक विषय राजनीति प्रशिक्षण बियो दिल ।

अथेहे माघ ९ गते कालिकोट जिल्ला समितिया ग्वसालय जुगु भेलासं वामपन्थी व दक्षिणपन्थी अवसरवाद्या विरोधय सम्भौताहीन संघर्ष याड वगु ४८ दा दःगु खाँ कुलदिसे सभामुख कानुन संमतढंगं नेमकिपाता प्रमुख प्रतिपक्ष घोषणा मयासा कानूनी संघर्षयाय्गु खाँ काडः दिल । उगु इलय नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः नन्दबहादुर शाही, नेमकिपा कालिकोट जिल्लाया नायो खड्गराज शाही नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

अथेहे माघ १० गते कालिकोटया कार्यकर्तापिन्ता राजनीतिक प्रशिक्षण केन्द्रीय दुजः सुनिल प्रजापति जुं बियो दिल । वयकलं थौ तक दुःख कष्ट नयो ज्या साडः वयो च्वंपुं अग्रजपिनिगु खाँ कुल सम्मान देछायो दिसे समाज्य् ह्युपा ह्युता ज्या साड नैपुं ज्यापु ज्यामिपिन्ता राजनीतिक रुपं प्रशिक्षित याडः चुनाव्य् छ्यल जनताता राजनैतिक विश्व विद्यालय काथं छ्यलः वयो च्वंगु खाँ काड दिल ।

अथेहे पार्टी पलिस्थादिंया लसताय् जुम्लाय् जगु ज्याभ्वः सं मू पाहाँ नेमकिपाया केन्द्रीय दुजः सुनिल प्रजापति जुं नेपः या ज्या साड नैपिनिम्हा शत्रु भारतीय विस्तारवाद व पुँजीवाद खः धायो दिसे नेमकिपा समाजवाद निःस्वानयुता संघर्षयाडः च्वंगु पार्टी खः धायो दिल । नेमकिपा लेनिनवादी नीति काथं चुनाव्य् भाग कायो समाजवादी आन्दोलनया आधारशीला दय्कयंकेगु नपां नेपः या कम्युनिस्ट आन्दोलनता लाँपु क्यनय्गु प्रकाश स्तम्भ काथं ज्या साडः च्वंगु दः धायो दिल ।

ज्या इवः सं ने.क्रा.शि. संघया दीर्घबहादुर शाही, ने.क्रा. म. संघया राज्य लक्ष्मी न्यौपाने व ने.क्रा.यु.संघया भीम नेपाली नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

अथेहे माघ ११ गते जुम्लाय् चन्दननाथ नगरपालिकाय् नं पार्टी पलिस्था दिंया ज्या इवः सं नपालाय्गु ज्या इवः जुल । प्रमुख प्रजापति जु नपांया पुचः ता चन्दन नाथ नगरपालिकाया का. वा. प्र. नपां वडा नं. ४ या वडाध्यक्ष नवराज देवकोटा लसकुस याडः दिल ।

उगु नपालाय्गु ज्या इवः सं वयक पिनि दशवी सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, सांस्कृतिक व पर्यटन संभावनाया विषय अनुभव कालबिल जगु खः ।

कार्यबाहक प्रमुख नवराज देवकोटां आनाया वस्तुस्थिति काडः दिसे चन्दननाथ व खप नगरपालिका नपां आपसी सम्बन्ध तयो हज्याय्गु मति दःगु खाँकाड दिलसा नेमकिपा जुम्ला जिल्ला समितिया नायो पूर्ण बहादुर खत्री नं भःगु उगु ज्या इवः सं उपहार आदान प्रदान याड ज्या इवः क्वः चःगु खः ।

ख्वप नगरपालिका प्रमुख सुर्खेतया वीरेन्द्रनगर नगरपालिका सं
(२०७९ माघ ८ गते)

ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख प्रजापति जुम्लाया चन्दननाथ नगरपालिका सं
(२०७९ माघ ११ गते)

स्वप सर्कलया शिक्षक व कर्मचारीपुं नपां

(२०७९ पुस ३० गते)

स्वप नगरपालिका पाखं जिल्ला अधिकारी रुद्रादेवी शर्माता विदाई

(२०७९ माघ १० गते)

